

Datum 2014-03-26

FI Dnr 11-13269

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya regler om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår nya och ändrade föreskrifter som en följd av att förordning (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (tillsynsförordningen)¹ har börjat gälla vid årsskiftet. Dessutom föreslås ändringar i ett antal föreskrifter med anledning av kapitaltäckningsutredningens förslag att upphäva lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Finansinspektionens förslag är en del i det svenska genomförandet av den s.k. Basel 3-överenskommelsen som inom EU införs i form av tillsynsförordningen och direktiv (EU) om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag (kapitaltäckningsdirektivet).² Förslaget innehåller dock endast en del av de föreskriftsändringar som behövs för att genomföra regelverket. Finansinspektionen planerar att remittera ytterligare föreskriftsförslag efter det att regeringen har publicerat sin lagrådsremiss. Det är först då det står klart hur regeringens förslag till genomförande av det nya regelverket ser ut, och i vilka delar det är tänkt att Finansinspektionen ska meddela föreskrifter. För att ge företagen så lång tid att förbereda sig på de nya reglerna som möjligt, väljer dock Finansinspektionen att redan nu remittera de föreskriftsförslag som inte, på samma sätt som andra ändringar, är beroende av innehållet i lagrådsremissen.

Finansinspektionen föreslår att föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar upphävs och att föreskrifter (FFFS 2013:27) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag som kompletterar reglerna i tillsynsförordningen upphävs och ges ut på nytt med stöd av de bemyndiganden som förväntas ges i de kommande lagarna som

¹ Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

genomför kapitaltäckningsdirektivet och kompletterar tillsynsförordningen. Även Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:2) om krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lagen (FFFS 2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar föreslås upphävas.

Eftersom de kommande lagarna breddar tillämpningsområdet för tillsynsförordningen i Sverige kommer fler företag än i dag att omfattas både av reglerna i förordningen och av de myndighetsföreskrifter som kompletterar förordningen. Finansinspektionen föreslår även att tillämpningsområdet för myndighetens likviditetsföreskrifter ändras för att överensstämja med tillämpningsområdet för likviditetsreglerna i tillsynsförordningen. Vidare föreslår Finansinspektionen att kraven på viss rapportering av likviditetsreserv upphävs eftersom liknande uppgifter ska rapporteras enligt reglerna för rapportering i tillsynsförordningen.

Finansinspektionen föreslår vidare att Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:14) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter upphävs och att en ny grundförfattning ges ut som är anpassad till termer och begrepp i den kommande tekniska standarden om rapportering som kompletterar tillsynsförordningen³. Finansinspektionen föreslår även att all rapportering enligt tillsynsförordningen ska anges i svenska kronor.

I övrigt innehåller remissen förslag till justeringar av termer och begrepp i befintliga föreskrifter så att de överensstämmer med de som används i tillsynsförordningen. Finansinspektionen föreslår även följdändringar i ett flertal föreskrifter som innebär att hänvisningar till lagar, förordningar och föreskrifter som föreslås upphävas ersätts med hänvisningar till de författningar som kommer att ersätta dem.

Ändringarna avseende rapporteringskraven fasas in dels från den 15 juli 2014, dels från den 1 oktober 2014 med hänsyn till när rapportering ska genomföras enligt den kommande tekniska standarden om rapportering. Övriga föreskriftsändringar kommer träda i kraft samtidigt som den lagstiftning som kompletterar tillsynsförordningen och genomför kapitaltäckningsdirektivet. Innan lagrådsremissen är publicerad går det dock inte att säga med säkerhet vid vilken tidpunkt detta blir.

³ Förslag till tekniska standarder för genomförande av instituts tillsynsrapportering enligt förordning (EU) nr 575/2013, Europeiska kommissionen, 2014-01-08.
http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/legislation_in_force_en.htm#implementing

Innehåll

1	Utgångspunkter	4
1.1	Nuvarande och kommande regler	5
1.2	Målet med regleringen	9
1.3	Rättsliga förutsättningar	10
1.4	Ärendets beredning	10
1.5	Regleringsalternativ	10
1.6	Tillämpningsområde.....	11
1.7	Ikraftträdande	12
2	Motivering och överväganden.....	13
2.1	Föreskrifter om kapitaltäckning	13
2.1.1	Kapitaltäckningsföreskrifterna	13
2.1.2	Tillsynsföreskrifterna	14
2.1.3	Föreskrifterna om offentliggörande	15
2.1.4	Föreskrifterna om godkännande av kreditvärderingsföretag	16
2.1.5	Övergångsbestämmelser.....	17
2.1.6	Ränteriskrapporten	17
2.2	Ändringar i likviditetsföreskrifterna.....	18
2.2.1	Förslag till ändringsföreskrifter.....	19
2.3	Rapportering till Finansinspektionen	22
2.3.1	Kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering.....	23
2.3.2	Förslag till ändringar i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter.....	30
2.3.3	Förslag till föreskrifter som kompletterar kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering	38
3	Konsekvenser	40
3.1	Berörda företag.....	40
3.2	Konsekvenser för företagen	41
3.2.1	Tillämpningsområde för föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar	42
3.2.2	Likviditet	45
3.2.3	Övrig rapportering till Finansinspektionen	49
3.3	Konsekvenser för mindre företag.....	51
3.4	Konsekvenser för konkurrensen på marknaden	52
3.5	Konsekvenser för konsumenter, investerare och samhällsekonomin	52
3.6	Konsekvenser för Finansinspektionen	53

1 Utgångspunkter

Finanskrisen som inleddes 2007 ledde till ett stort antal insatser för att värna den finansiella stabiliteten. I G20-deklarationen från Pittsburgh, den 24–25 september 2009, träffades en global överenskommelse om åtgärder för att bl.a. förbättra kapitaliseringen av banksystemen. Under december 2010 gav sedan Baselkommittén för banktillsyn (Baselkommittén) ut ett nytt ramverk för banker, den s.k. Basel 3-överenskommelsen⁴.

I juni 2006 antogs direktiv 2006/48/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (kreditinstitutsdirektivet) samt direktiv 2006/49/EG om kapitalkrav för värdepappersbolag och kreditinstitut (kapitalkravsdirektivet). Kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet kallades gemensamt kapitalkravsdirektiven eller CRD (Capital Requirement Directives). Kapitalkravsdirektiven byggde på den s.k. Basel 2-överenskommelsen och syftade till att upprätthålla den finansiella stabiliteten genom att säkerställa att kreditinstitut och värdepappersbolag var finansiellt sunda och stabila. Det svenska kapitaltäckningsregelverket, se avsnitt 1.1, baseras på dessa direktiv.

Europeiska kommissionen (kommissionen) presenterade den 20 juli 2011 förslag till ett nytt direktiv (kapitaltäckningsdirektivet) och en ny förordning (tillsynsförordningen) som ersätter kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet. Kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen antogs av Europaparlamentet och Europeiska rådet den 26 juni 2013 och gäller sedan den 1 januari 2014. De nya rättsakterna innebär att Basel 3-överenskommelsen genomförs i bindande regler på EU-nivå. Finansinspektionen kompletterade reglerna i tillsynsförordningen med föreskrifter som trädde i kraft den 1 januari 2014.

De nya reglerna innebär att det på institut inom EU ställs krav på mer kapital av bättre kvalitet, krav på att upprätthålla olika kapitalbuffertar, ökade krav på likviditetsreserv samt ökade krav på rapportering av likviditet och bruttosoliditet. Kapitalbaskravet för exponeringar mot små och medelstora företag sänks medan kapitalbaskravet för exponeringar mot OTC-derivat höjs. I tillsynsförordningen införs även möjligheter för medlemsstaterna att använda ett antal specifika makrotillsynsåtgärder för att motverka systemriskerna på nationell nivå. Även kommissionen kan genom delegerade akter införa striktare tillsynskrav under ett år för att motverka risker som uppstår på grund av marknadsutvecklingen inom och utanför EU och som kan få effekt på alla medlemsstater.

⁴ Basel 3: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems, December 2010 samt uppdatering i juni 2011, www.bis.org.

Kapitaltäckningsdirektivet ställer även ökade krav på bolagsstyrning och riskhantering. Utökade sanktionsmöjligheter ges till behörig myndighet genom att taket för sanktionsavgiften höjs och genom att sanktionsavgift framöver även kan ges till fysiska personer. Kapitaltäckningsdirektivet ställer vidare krav på att skydd för visseblåsare införs.

1.1 Nuvarande och kommande regler

Nuvarande regler

Regler om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen), lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (införandelagen) och förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningsförordningen).

Regler om kapitaltäckning finns även i följande föreskrifter och allmänna råd:

- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar (nedan kapitaltäckningsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:2) om krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (nedan föreskrifterna för godkännande av kreditvärderingsföretag),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om rapportering av ränterisk i övrig verksamhet (nedan ränteriskrapporten),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering (nedan föreskrifterna om offentliggörande), och
- Finansinspektionens föreskrifter (2013:27) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (nedan tillsynsföreskrifterna).

Reglerna ovan kallas tillsammans för kapitaltäckningsregelverket i remisspromemorian.

Reglering på EU-nivå

Som nämnts ovan ersattes kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet av ett nytt direktiv och en ny förordning den 1 januari 2014. Dessa benämns:

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, och
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller bl.a. regler om villkoren för att få utöva verksamhet i ett kreditinstitut, regler om etableringsfrihet inom EU samt om förhållandet till tredje land, regler om tillsyn, sanktioner och bolagsstyrning. Därutöver innehåller direktivet bestämmelser om kapitalbuffertar (kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten, kapitalbuffertar för systemviktiga institut och systemriskbufferten) som ger medlemsstaterna möjlighet att ålägga instituten att hålla mer kapital än vad som följer direkt av tillsynsförordningen. Tillsynsförordningen innehåller specificerade krav för kreditinstituts och värdepappersföretags kapitaltäckning, stora exponeringar, offentliggörande av information och likviditet. Förordningen innehåller dessutom krav på institut att lämna information om bruttosoliditet. Medlemsstaterna får välja att fasa in en del av ändringarna gradvis fram till år 2019.

Den europeiska banktillsynsmyndigheten (Eba) har fått i uppdrag att säkerställa att en samlad uppsättning harmoniserade regler och enhetliga tillsynsrutiner tillämpas av de nationella tillsynsmyndigheterna. Eba lämnar förslag till tekniska standarder för tillsyn eller genomförande som sedan antas av kommissionen i form av EU-förordningar eller beslut. Eba får genom ett flertal artiklar i tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet mandat att lämna förslag till tekniska standarder och att ge ut riktlinjer. Eba har dessutom möjlighet att på eget initiativ utfärda riktlinjer och rekommendationer som är riktade till behöriga myndigheter eller finansmarknadsaktörer. Totalt har Eba cirka 240 skrivelser att leverera enligt sitt arbetsprogram för 2014⁵.

En teknisk standard som antagits av kommissionen i form av en förordning, gäller direkt som lag i Sverige när den träder i kraft och är även omedelbart tillämplig i alla andra medlemsstater. Riktlinjer och rekommendationer som

⁵ Eba work program 2013-09-30, <http://www.eba.europa.eu/about-us/work-programme/current-work-programme>

utfärdats av Eba gäller som allmänna råd i Sverige⁶. Finansinspektionen har möjlighet att omarbete riktlinjer till bindande regler i form av föreskrifter för det fall vi har bemyndigande att göra detta.

Hur genomförs kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen i Sverige?

I april 2012 tillsatte regeringen en utredning som haft i uppdrag att analysera och lämna förslag till de lagändringar som krävs för att genomföra tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Utredningens betänkande om förstärkta kapitaltäckningsregler (SOU 2013:65) (kapitaltäckningsutredningens betänkande)⁷ som överlämnades den 16 september 2013 innehåller utredarens förslag till ändringar i svensk lagstiftning till följd av de nya reglerna⁸. Finansdepartementet remitterade betänkandet under hösten 2013 och arbetar nu med att ta fram en lagrådsremiss. Lagändringarna förväntas träda i kraft under 2014.

Som redan nämnts är en EU-förordning direkt tillämplig i varje medlemsstat. Några genomförandeåtgärder för att tillsynsförordningen ska få giltighet som svensk lag ska, och får, därför inte vidtas. Däremot förutsätter tillsynsförordningen att vissa nationella åtgärder vidtas för att fylla ut förordningens bestämmelser och nationell rätt behöver också anpassas för att säkerställa att den svenska lagstiftningen inte innehåller bestämmelser som innebär en dubbelreglering eller hamnar i konflikt med förordningen. Om en konflikt ändå skulle inträffa, har tillsynsförordningen företräde. Tillsynsförordningen började gälla den 1 januari 2014 och kompletteras av tillsynsföreskrifterna.

Regeringen förväntas under våren i en lagrådsremiss lägga fram ett förslag till hur kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen ska genomföras i svensk rätt. Trots att lagrådsremissen ännu inte offentliggjorts har Finansinspektionen gjort bedömningen att vissa planerade föreskriftsändringar kan remitteras redan nu. Det handlar om sådana ändringar som inte, på samma sätt som övriga ändringar, är beroende av innehållet i lagrådsremissen. Övriga föreskriftsförslag kommer att remitteras i anslutning till att lagrådsremissen blir offentlig. Den senare remissen kommer åtminstone att innehålla föreskrifter om bolagsstyrning, ersättningar, kapitalbuffertar och offentliggörande av information.

⁶ Se Ebas hemsida för mer information om gällande tekniska standarder och riktlinjer, <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy>

⁷ <http://www.regeringen.se/sb/d/17757/a/223802>

⁸ För vidare läsning så innehåller kapitaltäckningsutredningens betänkande mer beskrivningar av de nya reglerna, särskilt de i direktivet, än vad som ges i denna remisspromemoria.

Regler som behandlas i denna remisspromemoria

Finansinspektionen kommer således att remittera regler som följer av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet i två olika omgångar. Anledningen till att Finansinspektionen väljer att göra på detta sätt är att myndigheten vill ge företagen så lång framförhållning som möjligt för att anpassa sig till kommande föreskriftsändringar. Det är redan känt vilka ändringar som följer av att tillsynsförordningen börjat gälla och förordningen innehåller många nya rapporteringskrav. Finansinspektionen anser att det är viktigt att så tidigt som möjligt informera företagen om hur tillsynsförordningen påverkar Finansinspektionens föreskrifter, i synnerhet när det gäller föreslagna ändringar avseende myndighetsrapportering. Detta eftersom företag oftast har långa ledtider för att få till stånd ändringar i rapporteringssystem. Denna promemoria innehåller därför Finansinspektionens förslag till rapporteringsändringar som följer av rapporteringskraven i tillsynsförordningen. Rapporteringskraven enligt tillsynsförordningen specificeras även i kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering som finns tillgänglig på kommissionens hemsida⁹.

Finansinspektionen har dessutom identifierat behov av följdändringar i ett flertal föreskrifter. Dessa ändringar innebär att hänvisningar till gamla lagar och föreskrifter byts ut mot hänvisningar till de författningar som kommer att ersätta dem, och ändringar som enbart behöver göras på grund av att termer och begrepp anpassas till de som används i det europeiska kapitaltäckningsregelverket. Dessa följdändringar bedöms inte vara beroende av det slutgiltiga innehållet i de kommande nya lagarna och Finansinspektionen lämnar därför förslag även till dessa ändringar i den första remissomgången.

Reglerna om offentliggörande i tillsynsförordningen föranleder att föreskrifterna om offentliggörande bör upphävas. Reglerna i tillsynsförordningen kompletteras dock av ett flertal nationella val som framgår av kapitaltäckningsdirektivet. Av denna anledning kommer större delen av ändringar i reglerna om offentliggörande av information att omfattas av nästa remiss. Finansinspektionen föreslår dock vissa ändringar redan i denna remiss när det gäller offentliggörande av likviditetsrisk. Eftersom varken tillsynsförordningen eller kapitaltäckningsdirektivet reglerar offentliggörande av sådan information anser Finansinspektionen att det inte finns något behov av att avvakta med att remittera dessa ändringar, se vidare avsnitt 2.2.

⁹Förslag till tekniska standarder för genomförande av instituts tillsynsrapportering enligt förordning (EU) nr 575/2013, Europeiska kommissionen, 2014-01-08.
http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/legislation_in_force_en.htm#implementing

Denna remisspromemoria behandlar således Finansinspektionens förslag avseende:

- föreskrifter om rapportering,
- föreskrifter om likviditet,
- föreskrifter som kompletterar tillsynsförordningen ,
- föreskrifter där termer och begrepp behöver justeras så att de överensstämmer med tillsynsförordningen, och
- föreskrifter där ändringar behöver göras av olika hänvisningar mot bakgrund av att lagar, förordningar och föreskrifter kommer att upphävas och ersättas av nya lagar, förordningar och föreskrifter.

När det gäller de regler som kompletterar tillsynsförordningen föreslår Finansinspektionen nya föreskrifter. Dessa kallas i denna promemoria för föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Förslaget till föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar upphäver kapitaltäckningsföreskrifterna och föreskrifterna för godkännande av kreditvärderingsföretag.

Finansinspektionen föreslår även att tillsynsföreskrifterna, som trädde i kraft den 1 januari 2014 och som kompletterar tillsynsförordningen med regler som genomför nationella val och övergångsbestämmelser, upphävs och ersätts av föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Vissa bestämmelser i de nu föreslagna föreskrifterna är desamma som i tillsynsföreskrifterna, men dessa behöver ges ut på nytt med stöd av de bemyndiganden som Finansinspektionen förväntas få av regeringen, se avsnitt 2.1.2. De nya föreskrifterna kommer i den senare remissomgången att kompletteras med bland annat bestämmelser om kapitalbuffertar. Dessa föreskrifter kommer således att remitteras på nytt i nästa omgång.

Ändringar avseende rapportering och likviditet föranleder ändringar i ett flertal av Finansinspektionens föreskrifter och behandlas i respektive avsnitt nedan.

De förslag som innehåller ändringar som ska justera termer och begrepp i olika föreskrifter så att de överensstämmer med de som används i tillsynsförordningen, och de förslag till ändringar som är en följd av att lagar och föreskrifter upphävs och ersätts av andra lagar och föreskrifter beskrivs inte närmare i denna remisspromemoria.

1.2 Målet med regleringen

Syftet med såväl kapitaltäckningsdirektivet, tillsynsförordningen som Finansinspektionens förslag är att skapa relevanta och tydliga regler som säkerställer att instituten är tillräckligt kapitaliserade och har en tillräcklig likviditet för att möta de risker som verksamheten är exponerad mot.

Målet med föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar är primärt att höja kvaliteten på kapitalbasen för att främja stabiliteten i det finansiella systemet. Ett annat syfte med de föreskrifter som behandlas i denna promemoria är att komplettera tillsynsförordningen med nödvändiga

bestämmelser. Det är först när de nationella bestämmelserna har genomförts som det blir tydligt för företagen hur de ska tillämpa reglerna om kapitaltäckning, stora exponeringar och likviditet i tillsynsförordningen. Finansinspektionen avser även att uppnå föreskrifternas syfte och mål genom att göra en rad följdändringar i olika föreskrifter och allmänna råd.

1.3 Rättsliga förutsättningar

I det lagförslag med kompletterande bestämmelser till tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet som finns i kapitaltäckningsutredningens betänkande ges bemyndigande till regeringen eller till den myndighet som regeringen bestämmer att utfärda föreskrifter. Finansinspektionen förväntar sig att regeringen i en kommande förordning ger Finansinspektionen de bemyndiganden som behövs för att utfärda de föreskrifter som föreslås i denna promemoria.

Övriga ändringsföreskrifter meddelas med stöd av befintliga bemyndiganden. De föreskrifter som kompletterar kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering meddelas med stöd av befintliga rörelselagar.

Vad avser de ändringar som följer av kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering utgår Finansinspektionen ifrån att rapporteringsreglerna antas av kommissionen enligt de datum och tidsangivelser som finns i kommissionens förslag. Ikraftträdandet av ändringarna i standardrapporten och vissa ändringar i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet är därför inte beroende av innehållet eller ikraftträdandedatumet för den kommande lagstiftningen.

1.4 Ärendets beredning

Finansinspektionen har under arbetet med föreskrifterna fört en dialog med tillsynsmyndigheterna i övriga nordiska och vissa andra europeiska länder.

En extern referensgrupp bestående av representanter för berörda branschorganisationer har deltagit i beredningen av detta ärende genom att vissa specifika frågor har ställts till referensgruppen.

1.5 Regleringsalternativ

Tillsynsförordningen började gälla i Sverige den 1 januari 2014. Lagändringarna som behöver göras till följd av kapitaltäckningsdirektivet och de lagändringar som kompletterar tillsynsförordningen förväntas träda i kraft under 2014.

För att kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen fullt ut

ska anses vara genomförda i svensk rätt kommer det att krävas att bindande föreskrifter utfärdas, se vidare avsnitt 1.3. Av denna anledning saknas alternativa sätt för Finansinspektionen att reglera de områden som beskrivs i denna promemoria.

För att i så stor utsträckning som möjligt bidra till harmoniserade regler inom EU väljer Finansinspektionen att i föreskrifterna använda begrepp som följer de som används i kapitaltäckningsdirektivet och i tillsynsförordningen.

Finansinspektionen har i arbetet med att ta fram föreskrifterna om stora exponeringar, utöver tillsynsförordningen, även beaktat riktlinjer som getts ut av Eba:s föregångare Europeiska banktillsynskommittén (CEBS). Här har dock bara vissa mycket begränsade delar tagits med i föreskrifterna. Detta eftersom Eba arbetar med ett flertal riktlinjer och tekniska standarder som framöver kommer att påverka hur institut ska tillämpa reglerna i tillsynsförordningen. Eftersom Eba:s arbete med riktlinjer och tekniska standarder fortfarande pågår, väljer Finansinspektionen att avvakta med ytterligare reglering för att vid ett senare tillfälle se över behovet av anpassningar av Finansinspektionens föreskrifter.

Eba:s riktlinjer är att jämställa med svenska allmänna råd och de riktlinjer som inte genomförs i föreskriftsform gäller således som allmänna råd för de företag som omfattas av reglerna¹⁰. Institut ska med alla tillgängliga medel söka följa riktlinjerna. Om Finansinspektionen begär det måste företagen därmed vara beredda att förklara hur de anser att de uppfyller de krav som ställs i tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. När ett företag inte följer en riktlinje och inte heller handlar på något annat sätt som leder till att kraven i bakomliggande bestämmelser uppfylls, kan alltså Finansinspektionen ingripa mot företaget.

1.6 Tillämpningsområde

Föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar föreslås omfatta bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar samt värdepappersbolag. Bestämmelserna föreslås även omfatta betalningsinstitut, Svenska skeppshypotekskassan, fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument och förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer. I promemorian nedan används begreppet företag som samlingsbegrepp.

¹⁰ Se Finansinspektionens promemoria Genomförande av de europeiska tillsynsmyndigheternas riktlinjer och rekommendationer av den 8 februari 2013.

Av 2 kap. 10 a § lagen (2004:46) om värdepappersfonder i kapitaltäckningsutredningens betänkande framgår att fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument ska tillämpa de regler i tillsynsförordningen som gäller för värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Även AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer ska enligt 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder i kapitaltäckningsutredningens betänkande tillämpa de bestämmelser i tillsynsförordningen som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Fondbolag och AIF-förvaltare som utför diskretionär portföljförvaltning bör notera att ett värdepappersbolag som enbart har tillstånd att utöva diskretionär portföljförvaltning undantas bland annat från reglerna i tillsynsförordningen om likviditet, bruttosoliditet och stora exponeringar samt är föremål enbart för en begränsad kapitaltäckningsrapportering.

Betalningsinstitut ska enligt kapitaltäckningsutredningens förslag till ändring av lagen (2010:751) om betaltjänster beräkna kapitalbasen enligt reglerna i tillsynsförordningen. Detta innebär att betalningsinstitut föreslås tillämpa bestämmelserna som kompletterar beräkningen av kapitalbasen i 3 kap. 1 § och 3–11 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Föreskrifterna ska dessutom gälla för företag när de tillämpar artikel 18 tillsynsförordningen på grundval av sin konsoliderade situation. Detta innebär att föreskrifterna tillämpas på ett företag på samma sätt som om det företaget, tillsammans med ett eller flera andra enheter, utgjorde ett enda företag.

1.7 Ikraftträdande

De föreslagna föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar och merparten av övriga ändringar som beskrivs i denna promemoria föreslås träda i kraft samtidigt som lagstiftningen som kompletterar tillsynsförordningen och genomför kapitaltäckningsdirektivet. Innan lagrådsremissen offentliggörs går det dock inte att säga med säkerhet när detta blir. Ändringarna som föreslås avseende rapportering fasas emellertid in dels den 15 juli 2014 och dels den 1 oktober 2014 med hänsyn tagen till de datum som framgår av kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering, se avsnitt 2.2 och 2.3.

2 Motivering och överväganden

2.1 Föreskrifter om kapitaltäckning

Finansinspektionen föreslår att kapitaltäckningsföreskrifterna, tillsynsföreskrifterna och föreskrifterna för godkännande av kreditvärderingsföretag upphävs. Detta förslag, tillsammans med förslaget i kapitaltäckningsutredningens betänkande att kapitaltäckningslagen upphävs, leder till behov av följdändringar i flera föreskrifter och allmänna råd. Som redan nämnts i avsnitt 1.1. föreslår Finansinspektionen även att termer och begrepp i befintliga föreskrifter justeras så att de överensstämmer med tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet.

Nedan ges en beskrivning av vilka överväganden som gjorts på detta område. De följdändringar som innebär att hänvisningar till gamla lagar och föreskrifter byts ut mot hänvisningar till de författningar som kommer att ersätta dem, och de ändringar som enbart sker på grund av att termer och begrepp anpassas till de som används i det europeiska kapitaltäckningsregelverket, beskrivs dock inte närmare i denna promemoria.

2.1.1 Kapitaltäckningsföreskrifterna

Kapitaltäckningsföreskrifterna innehåller bestämmelser om handelslager och marknadsrisker (3, 13, 32 och 33 samt 59 kap.), bestämmelser om rapportering (4 kap.), regler om konsolidering av finansiella företagsgrupper (5 kap.), bestämmelser om kapitalbas (6–10 kap.), villkor för användning av extern kreditvärdering vid kapitaltäckning (11 kap.), regler om övrig verksamhet och kreditrisker (14–17 kap. och 36–46 kap.), krav på användning av kreditriskskydd (23–25, 27, 52–55, 57 och 58 kap.) och bestämmelser om värdepapperisering (19–22 kap. och 47–51 kap.). Föreskrifterna innehåller även regler om kapitaltäckning av operativ risk (28–31 kap. och 60 kap.), bestämmelser om motpartsrisk (15 kap. 3 § sjunde till nionde stycket, 18 kap., 26 kap., 40 kap., 56 kap. samt 61 kap.) och regler om stora exponeringar (34 och 35 kap.).

Kapitaltäckningsföreskrifterna bygger på artiklarna i kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet samt vissa bestämmelser i riktlinjer utgivna av CEBS¹¹. Reglerna i kapitaltäckningsföreskrifterna ersätts nästan uteslutande

¹¹ CEBS Guidelines to Article 122a of the Capital Requirements Directive, 31 december 2010 (CEBS riktlinjer om artikel 122a).

CEBS Guidelines on the implementation of the revised large exposures regime, 11 december 2009 (CEBS riktlinjer om stora exponeringar).

CEBS Guidelines on the implementation of Article 106(2)(c) and (d) of Directive 2006/48/EC recast (CEBS riktlinjer om artikel 106.2 c-d).

CEBS Guidelines on reporting requirements for the revised large exposure regime, 11 december 2009 (CEBS riktlinjer om Rapportering av stora exponeringar).

CEBS revised guidelines on common reporting, 6 januari 2010 (CEBS riktlinjer om COREP)

med motsvarande bestämmelser i tillsynsförordningen¹² och därför föreslår Finansinspektionen att föreskrifterna upphävs. Kravet på att göra en noggrann analys av samtliga exponeringar som överstiger en viss storlek, som baseras på CEBS riktlinjer om stora exponeringar och som framgår av 35 kap. 4 a § kapitaltäckningsföreskrifterna, infördes i tillsynsföreskrifterna och ska enligt Finansinspektionens förslag även införas i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

2.1.2 Tillsynsföreskrifterna

Tillsynsföreskrifterna kompletterar tillsynsförordningen och innehåller bestämmelser som genomför nationella val och övergångsregler. Föreskrifterna innehåller bestämmelser om konsolidering (2 kap.), kapitalbas och kapitalbaskrav (3 kap.), schablonmetoden för kreditrisk (4 kap.) och bestämmelser om stora exponeringar (5 kap.). Föreskrifterna innehåller dessutom bestämmelser om likviditet (6 kap.). Tillsynsföreskrifterna började gälla den 1 januari 2014 och utfärdades med stöd av bemyndiganden enligt 5 kap. 2 § 4 förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse och 6 kap. 1 § 9 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden.

Att Finansinspektionen utfärdade tillsynsföreskrifterna med stöd av de generella bemyndiganden som anges ovan berodde på att Finansinspektionen bedömde att det var nödvändigt att det redan den 1 januari 2014 fanns myndighetsföreskrifter på plats som kompletterade tillsynsförordningen. Detta trots att myndigheten vid den tidpunkten saknade specifika bemyndiganden som var kopplade till förordningen. De nu förslagna föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar är dock tänkta att träda i kraft samtidigt som den lagstiftning som kompletterar tillsynsförordningen och genomför kapitaltäckningsdirektivet. Finansinspektionen utgår därför från att myndigheten i anslutning till att de nya reglerna träder i kraft, kommer att ha de bemyndiganden att komplettera tillsynsförordningen med som föreslås i kapitaltäckningsutredningens betänkande. Finansinspektionen anser att föreskrifterna som kompletterar tillsynsförordningen bör baseras på specifika bemyndiganden när sådana finns på plats. Av den anledningen föreslår Finansinspektionen att tillsynsföreskrifterna upphävs och att bestämmelserna istället införs i de nya föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. För

CEBS Guidelines on Operational Risk Mitigation Techniques, från den 22 december 2009 (CEBS riktlinjer om riskreducerande åtgärder för operativ risk).

CEBS Guidelines on instruments referred to in Article 57 (a) of Directive 2006/48/EC recast, från den 14 juni 2010 (CEBS riktlinjer om artikel 57 a).

¹² Finansinspektionen ger en sammanfattning av hur myndigheten ser på relationen mellan kapitaltäckningsföreskrifterna och tillsynsförordningen i beslutspromemorian till tillsynsföreskrifterna. Beslutspromemoria om nya föreskrifter om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, 2013-12-10. <http://www.fi.se/Regler/FIs-forfattningar/Samtliga-forfattningar/201328/>

ytterligare beskrivning av Finansinspektionens ställningstaganden vid införande av dessa regler se beslutspromemorian till tillsynsföreskrifterna¹³.

Bestämmelserna är i sak oförändrade. Finansinspektionen vill dock tydliggöra vad som menas med uttrycket ”tredje land med motsvarande standarder för gruppbaserad tillsyn” vid tillämpning av undantaget från gränserna för stora exponeringar i 5 kap. 1 § 1 föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. De tredje länder som anses ha motsvarande standarder för gruppbaserad tillsyn är USA och Schweiz. Detta är i enlighet med den tekniska vägledning om motsvarande tillsynsstandarder som publicerades av CEBS och Europeiska tillsynskommittén för försäkringar och tjänstepensioner (CEIOPS) den 22 februari 2008¹⁴. Denna vägledning kan komma att uppdateras på begäran av kommissionen i enlighet med artikel 127 kapitaltäckningsdirektivet och är inkluderad i Eba:s arbetsprogram¹⁵.

2.1.3 Föreskrifterna om offentliggörande

Bestämmelserna i föreskrifterna om offentliggörande innehåller krav på offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering. Föreskrifterna anger vid vilken tidpunkt och med vilka intervall informationen ska offentliggöras samt var den ska finnas tillgänglig (2 och 12 kap.). Föreskrifterna innehåller även krav på information om företaget och den finansiella företagsgruppen (3 kap.) samt information om kapitalbas och kapitalbaskrav (4 kap.). Vidare innehåller föreskrifterna krav på offentliggörande av information om kreditrisk, värdepapperisering, motpartsrisk, operativ risk, information som ska lämnas av företag som beräknar kapitalkrav för marknadsrisker med egna modeller samt information om ränterisk och aktierisk för positioner som inte ingår i handelslagret (5–9 kap.). Slutligen innehåller föreskrifterna även krav på offentliggörande av information om likviditetsrisk (10 kap.) och bestämmelser om ersättningssystem (11 kap.).

Bestämmelserna i 2–9 kap. och 11 kap. föreskrifterna om offentliggörande bygger uteslutande på artiklarna i kreditinstitutsdirektivet. Dessa regler återfinns numera huvudsakligen i tillsynsförordningen. Möjligheten till nationella val finns dock i kapitaltäckningsdirektivet. Även tillsynsförordningen innehåller nationella val vad avser offentliggörande av information. Finansinspektionen kommer i nästa remissomgång att föreslå att

¹³ Ibid

¹⁴ CEBS and CEIOPS publish joint technical advice on the equivalence of supervisory arrangements in Switzerland and United States, 2008-09-30. <http://www.eba.europa.eu/-/cebs-and-ceiops-publish-joint-technical-advice-on-the-equivalence-of-supervisory-arrangements-in-switzerland-and-united-states>.

¹⁵ Eba work program 2013-09-30, <http://www.eba.europa.eu/about-us/work-programme/current-work-programme>

föreskrifterna om offentliggörande upphävs samt att nya bestämmelser införs i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar med anledning av de nationella valen.

Finansinspektionen föreslår dock i denna remissomgång att reglerna om offentliggörande av information om likviditetsrisk i 10 kap. med mindre redaktionella ändringar införs i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag, se avsnitt 2.2.

2.1.4 Föreskrifterna om godkännande av kreditvärderingsföretag

Föreskrifterna om godkännande av kreditvärderingsföretag anger vilka krav som gäller för ett företag som ansöker om att bli godkänt som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av kapitaltäckningslagen. Även dessa föreskrifter baseras på bestämmelser i kreditinstitutsdirektivet. Bestämmelserna om användning av kreditvärderingen vid kapitaltäckning har överförts från kreditinstitutsdirektivet till tillsynsförordningen. För att undvika dubbelreglering föreslår Finansinspektionen därför att föreskrifterna om godkännande av kreditvärderingsföretag upphävs.

Enligt artiklarna 135.1 och 268 tillsynsförordningen får externa kreditvärderingar endast användas för att fastställa riskvikter om kreditvärderingen har utförts av ett externt kreditvärderingsinstitut eller stöds av ett externt kreditvärderingsinstitut i enlighet med förordning (EG) nr 1060/2009¹⁶.

Eba ska enligt artikel 135.2 tillsynsförordningen publicera en förteckning över externa godkända kreditvärderingsinstitut på sin webbplats. Vidare ska institut som använder externa kreditvärderingar för att fastställa riskvikter använda den indelning (korresponderstabeller) som de europeiska tillsynsmyndigheternas gemensamma kommitté ska ha tagit fram till den 1 juli 2014. Indelningen ska framgå av tekniska standarder för genomförande i enlighet med artikel 136 tillsynsförordningen. Indelningen i de tekniska standarderna ersätter de korresponderstabeller som Finansinspektionen i dag beslutar om enligt 4 kap. 13 § kapitaltäckningslagen och publicerar på sin webbsida. Finansinspektionens korresponderstabeller gäller dock till dess att de tekniska standarderna träder i kraft. Detta enligt övergångsbestämmelser i det förslag till lagen om införande av lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut som finns i kapitaltäckningsutredningens betänkande.

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut.

2.1.5 Övergångsbestämmelser

Finansinspektionen föreslår vissa övergångsbestämmelser för tillstånd som företag har fått med stöd av bestämmelser i kapitaltäckningsföreskrifterna och tillsynsföreskrifterna. Förslaget till övergångsbestämmelser innebär att företag inte behöver söka nya tillstånd och medgivanden i de fall villkoren för dessa inte ändras genom tillsynsförordningen eller föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

I kapitaltäckningsutredningens förslag till lag om införande av lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut finns bestämmelser om att företag inte behöver söka nya tillstånd för vissa medgivanden och beslut som getts enligt kapitaltäckningslagen. Finansinspektionen gör bedömningen att dessa bestämmelser i vissa fall kan anses omfatta medgivanden och beslut som getts enligt kapitaltäckningsföreskrifterna. Finansinspektionen föreslår därför inte några särskilda övergångsbestämmelser i de fallen. Detta gäller medgivanden enligt kapitaltäckningsföreskrifterna om internmetoden för kreditrisk enligt 38 kap. 6, 15 och 18–22 §§, 40 kap. 43 §, 41 kap. 16 §, 42 kap. 20 §, 54 kap. 8 §, 55 kap. 11 § och 56 kap. 17 §. Även medgivanden om operativa risker och marknadsrisker enligt 59 kap. 1 § andra stycket, 4, 7, 10 och 22 §§ samt 60 kap. 1, 11 och 44 §§ kapitaltäckningsföreskrifterna omfattas av övergångsbestämmelser i lagförslaget.

När en sådan koppling till bestämmelserna i förslaget till lag om införande av lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut saknas, föreslår dock Finansinspektionen övergångsbestämmelser för medgivanden och beslut som getts enligt kapitaltäckningsföreskrifterna eller tillsynsföreskrifterna och vars villkor inte ändrats vid ikraftträdandet av tillsynsförordningen.

2.1.6 Ränteriskrapporten

Finansinspektionen föreslår att ränteriskrapporten ska finnas kvar med mindre följdändringar. Dessa föreskrifter är baserade på CEBS riktlinjer om hantering av ränterisk i övrig verksamhet¹⁷. Eba har tagit fram ett förslag¹⁸ till ändringar av och tillägg till dessa riktlinjer som remitterades av Eba i mitten av 2013. Eba arbetar för närvarande med att bearbeta remissinstansernas synpunkter. Finansinspektionen följer arbetet som pågår med att uppdatera riktlinjerna och har för avsikt att vid en framtida tidpunkt föreslå ändringar i ränteriskrapporten.

Ränteriskrapporten ändras dock nu på sådant sätt att Svenska skeppshypotekskassan inte längre omfattas av föreskrifterna. Anledningen till detta är att Finansinspektionen bedömer att myndigheten inte längre kommer

¹⁷ CEBS Guideline on technical aspects of the management of interest rate risk arising from nontrading activities under the supervisory review, 3 October 2006.

¹⁸ Consultation on guidelines on technical aspects of the management of interest rate risk arising from non trading activities (IRRBB), EBA/CP/2013/23, 26 June 2013.

att ha något bemyndigande att föreskriva att Svenska skeppshypotekskassan ska omfattas av nämnda regler när kapitaltäckningslagen upphävs. Finansinspektionen ser inte heller något behov av att Svenska skeppshypotekskassan ska omfattas av ränteriskrapporten. Svenska skeppshypotekskassan är undantagen från tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet men ska enligt kapitaltäckningsutredningens betänkande tillämpa den föreslagna lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut. Ränteriskrapporten ges dock inte ut med stöd av bemyndiganden som har sin grund i denna lag.

2.2 Ändringar i likviditetsföreskrifterna

Detta avsnitt ger en övergripande beskrivning av likviditetsreglerna i tillsynsförordningen samt Finansinspektionens förslag till följdändringar i nuvarande regler om likviditet.

Regler om likviditet finns i följande föreskrifter:

- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag (nedan hanteringsföreskrifterna om likviditet),
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:37) om rapportering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag (nedan inrapporteringsföreskrifterna om likviditet), och
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2012:6) om krav på likviditetstäckningsgrad och rapportering av likvida tillgångar och kassaflöden (nedan föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad).

Föreskrifterna om likviditet kallas nedan tillsammans för likviditetsföreskrifterna.

Bestämmelser om likviditet i tillsynsförordningen återfinns främst i artiklarna 411–428. Artikel 412 tillsynsförordningen innehåller ett allmänt krav på likviditetstäckning. Allmänna regler om att instituten ska hålla en adekvat likviditetsreserv finns redan i dag i hanteringsföreskrifterna om likviditet.

Artikel 415 tillsynsförordningen innehåller också krav på rapportering av likviditet. Artiklarna 416–426 i förordningen avser rapportering av poster för likviditetstäckning och motsvarar delvis nuvarande svenska bestämmelser i 2 kap. 1–3 §§ om rapportering av likviditetsreserven och 12–14 §§ samt bilagan om rapportering av likvida tillgångar, kassautflöden och kassainflöden i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet. Artiklarna 416–426 tillsynsförordningen innehåller också regler som till viss del motsvaras av bestämmelserna om rapportering i föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad.

Enligt artikel 460 tillsynsförordningen ges kommissionen befogenhet att anta en delegerad akt senast den 30 juni 2014. Den delegerade akten ska specificera hur ett kvantitativt krav på likviditetstäckning i artikel 412 tillsynsförordningen ska utformas.

Enligt artikel 412.5 tillsynsförordningen får behörig myndighet fortsätta att begära in likviditetsrapportering och även ställa krav på likviditetstäckningsgrad enligt nationella bestämmelser fram tills ett bindande likviditetstäckningskrav på 100 procent är introducerat genom tillsynsförordningen. Ett kvantitativt krav på likviditetstäckningsgrad för vissa större svenska institut finns redan i dag i föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad. Det är ännu inte beslutat hur det kvantitativa kravet i tillsynsförordningen ska beräknas och tillsynsförordningen innehåller därför inte ett kvantitativt krav på likviditetstäckningsgrad motsvarande det som finns i Finansinspektionens föreskrifter. Finansinspektionen gör därför i nuläget inga förändringar avseende det krav på likviditetstäckningsgrad som finns i föreskrifterna. Föreskrifterna kommer dock att utvärderas när den slutgiltiga definitionen på likviditetstäckning fastställts genom tillsynsförordningen.

2.2.1 Förslag till ändringsföreskrifter

Även om Finansinspektionen med stöd av artikel 412.5 tillsynsförordningen får lämna likviditetsföreskrifterna oförändrade har myndigheten ändå identifierat behov av vissa ändringar. Nedan följer Finansinspektionens förslag avseende rapportering, tillämpningsområde för gruppkraven och offentliggörande av likviditetsinformation.

I övrigt föreslår Finansinspektionen anpassningar av likviditetsföreskrifterna till termer och uttryck i tillsynsförordningen. Dessa förslag redogörs emellertid inte för nedan.

Rapportering

Finansinspektionen föreslår att följande regler om rapportering i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet upphävs eftersom motsvarande uppgifter ska rapporteras enligt tillsynsförordningen¹⁹:

- likviditetsreserven (2 kap. 1–3 §§)
- likvida tillgångar och kassaflöden (2 kap. 12–14 §§ samt bilagan)

Vid rapportering av kassaflöden ska företag enligt 2 kap. 5 § inrapporteringsföreskrifterna om likviditet inte inkludera sådana kassaflöden som uppstår då likvida tillgångar i likviditetsreserven förfaller och inflöden

¹⁹ Se avsnitt 2.3.1 och förslag till tekniska standarder för genomförande av instituts tillsynsrapportering enligt förordning (EU) nr 575/2013, Europeiska kommissionen, 2014-01-08.

uppstår. Anledningen till detta är att rapporteringen av kassaflöden syftar till att mäta hur länge likviditetsreserven räcker när företagets nuvarande tillgångar och skulder förfaller samtidigt som företaget inte ingår några nya transaktioner. I de nuvarande inrapporteringsföreskrifterna om likviditet definieras likviditetsreserven som de likvida tillgångar som rapporteras enligt 2 kap. 1–3 §§. Med anledning av förslaget i föregående stycke att upphäva den rapporteringen, föreslår Finansinspektionen att likviditetsreserven när det gäller rapporteringen i 2 kap. 5 § istället ska definieras utifrån de tillgångar som rapporteras som likvida tillgångar enligt tillsynsförordningen. Förslaget är därför att det är kassaflöden från sådana likvida tillgångar som ska rapporteras enligt artikel 416.1 a–d tillsynsförordningen, som ska uteslutas när kassaflöden från samtliga tillgångar och skulder rapporteras enligt 2 kap. 5 §, under förutsättning att tillgångarna som är rapporterade enligt artikel 416.1 a–d uppfyller de operativa kraven i artikel 417.

Som framgår ovan föreslår Finansinspektionen att vissa delar av rapporteringen i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet upphävs på grund av att dessa delar motsvaras av likviditetsrapportering i tillsynsförordningen. Emellertid skiljer sig inrapporteringsmallarna för den existerande nationella likviditetsrapporteringen och mallarna för den nya likviditetsrapporteringen i tillsynsförordningen åt. Finansinspektionen behöver därför ha viss tid för att bedöma jämförbarheten mellan den information som företagen rapporterar in genom tillsynsförordningen och den information som idag tas in genom existerande föreskrifter. Av denna anledning föreslår Finansinspektionen att upphävandet av 2 kap. 1–3 §§, 12–14 §§ och bilagan sker den 1 oktober 2014 samt att den föreslagna ändringen i 2 kap. 5 § i inrapporteringsföreskrifterna börjar tillämpas samma dag. Den första månadsrapporteringen enligt artikel 415 tillsynsförordningen ska lämnas till Finansinspektionen senast den 30 april 2014 beräknad på information per den 31 mars 2014 detta enligt kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering som beskrivs närmare i avsnitt 2.3.1. Detta innebär att företagen under en övergångsperiod behöver rapportera information om likviditetsreserven, likvida tillgångar och kassaflöden enligt både tillsynsförordningen och inrapporteringsföreskrifterna om likviditet. Bestämmelserna om likviditet gäller för samtliga kreditinstitut men endast värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 1 § 3 LMV. Denna rapportering berör därför inte de företag som inte omfattas av tillsynsförordningen förrän lagstiftningen träder i kraft.

Offentliggörande av likviditetsinformation

Finansinspektionen föreslår att reglerna om offentliggörande av likviditetsinformation i föreskrifterna om offentliggörande med smärre redaktionella ändringar införs i ett nytt kapitel i hanteringsföreskrifterna om likviditet. Finansinspektionens förslag innebär ingen ändring i sak för företagen utan är enbart en följd av det kommande förslaget att föreskrifterna om offentliggörande upphävs.

De föreslagna reglerna om tillämpningsområdet för offentliggörande av likviditetsinformation i 1 kap. 2 § motsvarar i stort bestämmelserna i 1 kap. 1 och 4 §§ föreskrifterna om offentliggörande. Förslaget i 5 kap. 1–5 §§ motsvarar bestämmelserna i 2 kap. 1–5 §§ föreskrifterna om offentliggörande som anger vid vilken tidpunkt och med vilka intervall som information ska offentliggöras samt var informationen ska finnas tillgänglig. De föreslagna reglerna i 5 kap. 6 § motsvarar bestämmelserna i 3 kap. 1 § och förslaget i 5 kap. 7–9 §§ motsvarar bestämmelserna som specificerar vilken information om likviditetsrisk som företaget ska offentliggöra enligt 10 kap. 1–3 §§ föreskrifterna om offentliggörande. Övriga bestämmelser om krav på offentliggörande av information regleras i tillsynsförordningen och Finansinspektionen kommer i nästa remissomgång föreslå att övriga nationella bestämmelser om offentliggörande upphävs samt att nya krav som följer av nationella val införs.

De nu föreslagna reglerna om offentliggörande omfattar således, i likhet med nuvarande bestämmelser, bland annat offentliggörande av information om storleken på likviditetsreserven och hur den är sammansatt, storleken och fördelningen på olika finansieringskällor samt värden på olika riskmått och nyckeltal. Såsom riskmått och nyckeltal innefattas likviditetstäckningsgraden enligt föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad.

Tillämpningsområde på gruppnivå

Finansinspektionen föreslår att företag ska tillämpa likviditetsföreskrifterna på gruppnivå enligt den konsolidering som framgår av artikel 18.1 tillsynsförordningen. Finansinspektionens motivering till den föreslagna ändringen är att anpassa likviditetsföreskrifterna till de regler om konsolidering i tillsynsförordningen som företagen ändå måste använda för inrapporteringen av likviditetsinformation enligt tillsynsförordningen och kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering.

En tillämpning av bestämmelserna om likviditet på gruppnivå enligt konsolidering i artikel 18.1 tillsynsförordningen innebär att alla moder- och dotterföretag som är institut, finansiella institut, finansiella moderholdingföretag eller blandade finansiella moderholdingföretag ska ingå i konsolideringen.

Enligt de nu gällande likviditetsföreskrifterna tillämpas kraven på gruppnivå på den finansiella företagsgruppen. Den finansiella företagsgruppen definieras i likviditetsföreskrifterna som den del av en finansiell företagsgrupp enligt 9 kap. 1 § 1 kapitaltäckningslagen som består av ett institut och de dotterföretag som är institut eller motsvarande utländska företag. Enligt kapitaltäckningsutredningens förslag kommer kapitaltäckningslagen att upphävas. Detta gör att begreppet finansiell företagsgrupp försvinner och att det därför finns ett behov av att byta ut detta begrepp i likviditetsföreskrifterna.

Finansinspektionen föreslår vidare att den definition av dotterföretag som finns i hanteringsföreskrifterna om likviditet ersätts med motsvarande definition som gäller i tillsynsförordningen. Denna definition finns i artikel 4.16 i förordningen. När det gäller definitionen av moderföretag i hanteringsföreskrifterna om likviditet och föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad, föreslår Finansinspektionen att denna ändras på så sätt att hänvisning görs till artikel 11.3 tillsynsförordningen istället för till 9 kap. 3 § kapitaltäckningslagen. Dessa förslag innebär ingen ändring i sak. Innebörden av dotterföretag i tillsynsförordningen är densamma som innebörden av definitionen av dotterföretag i kapitaltäckningslagen. Vidare har den nuvarande definitionen av moderföretag i likviditetsföreskrifterna samma innebörd som den i artikel 11.3 tillsynsförordningen, på så sätt att den pekar ut vilket företag som ansvarar för att föreskrifterna uppfylls på gruppnivå.

Ikraftträdande

De föreslagna ändringarna i likviditetsföreskrifterna föreslås träda ikraft samtidigt som den lagstiftning som kompletterar tillsynsförordningen och genomför kapitaltäckningsdirektivet. Som nämnts ovan föreslås dock att upphävandet av 2 kap. 1–3 §§ och 12–14 §§ samt bilagan i inrapporteringsföreskrifterna sker den 1 oktober 2014 och att ändringen i 2 kap. 5 § i inrapporteringsföreskrifterna träder i kraft den 1 oktober 2014.

2.3 Rapportering till Finansinspektionen

Bestämmelser om rapportering till Finansinspektionen finns i artiklarna 99–101, 394, 415, 427 och 430 tillsynsförordningen. Dessa artiklar ger även Eba mandat att ta fram förslag till en teknisk standard för genomförande om rapportering²⁰ senast den 1 januari 2014. Eba lämnade sitt förslag till teknisk standard till kommissionen den 26 juli 2013 och kommissionen har publicerat sitt förslag till teknisk standard för genomförande om rapportering²¹. Den tekniska standarden kommer att träda i kraft tjugo dagar efter att den publicerats i EU:s officiella tidning. Kommissionens förslag innehåller vissa skillnader jämfört med Eba:s förslag och kommissionen förväntas fatta beslut om den tekniska standarden inom kort²².

Den kommande tekniska standarden om rapportering ersätter helt kraven på rapportering enligt 4 kap. 1–3, 6 och 8 §§ kapitaltäckningsföreskrifterna (nedan kapitaltäckningsrapporten). Vidare föreslår Finansinspektionen följändringar i

²⁰ EBA FINAL draft Implementing Technical Standards on supervisory reporting under Regulation (EU) No 575/2013. EBA-ITS-2013-02, 2013-07-26

²¹ Förslag till tekniska standarder för genomförande av instituts tillsynsrapportering enligt förordning (EU) nr 575/2013, Europeiska kommissionen, 2014-01-08

²² Kommissionen informerade på sin hemsida den 8 januari 2014 att beslut skulle fattas inom ett par månader.

inrapporteringsföreskrifterna om likviditet och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:14) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter (nedan föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter).

Nedan följer en översikt av de rapporteringskrav som ställs i kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering. Vidare redogörs för Finansinspektionens förslag om att föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter ändras och ges ut på nytt som nya föreskrifter och Finansinspektionens förslag till föreskrifter som kompletterar den kommande tekniska standarden om rapportering. Finansinspektionen lämnar en redogörelse för ändringarna avseende likviditetsrapportering tillsammans med övriga följändringar i likviditetsföreskrifterna i avsnitt 2.2 ovan.

2.3.1 Kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering

Denna promemoria ger inte en fullständig beskrivning av kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering utan den finns tillgänglig på kommissionens hemsida²³. Förslaget innehåller rapporteringsmallar, instruktioner, datadefinitioner och datum för inrapportering. I de föreskriftsförslag som denna promemoria behandlar används benämningen kommissionens genomförandeförordning (EU) nr x/2014 om tekniska standarder för genomförande av instituts tillsynsrapportering enligt förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

Tillämpningsområde

Av kapitaltäckningsutredningens förslag till 1 kap. 2 § lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersinstitut framgår att samtliga svenska kreditinstitut och värdepappersbolag ska tillämpa reglerna i tillsynsförordningen. Detta innebär att kreditinstitut och värdepappersbolag även ska tillämpa den kommande tekniska standarden om rapportering som kommissionen ska besluta om.

Av förslaget till 2 kap. 10 a § lagen om värdepappersfonder framgår att fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument ska tillämpa de regler i tillsynsförordningen och lagen om kapitalbuffertar som gäller för värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Dessa fondbolag ska därför rapportera samma uppgifter som värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Även AIF-förvaltare som utför diskretionär förvaltning av investeringsportföljer ska enligt förslaget till 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder tillämpa de bestämmelser i tillsynsförordningen som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Även AIF-förvaltare ska rapportera samma uppgifter som värdepappersbolag med motsvarande

²³Förslag till tekniska standarder för genomförande av instituts tillsynsrapportering enligt förordning (EU) nr 575/2013, Europeiska kommissionen, 2014-01-08.
http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/legislation_in_force_en.htm#implementing

verksamhet. Fondbolag och AIF-förvaltare som utför diskretionär portföljförvaltning bör notera att värdepappersbolag som enbart har tillstånd att utöva diskretionär portföljförvaltning är undantagna från reglerna i tillsynsförordningen om likviditet, bruttosoliditet och stora exponeringar samt att dessa värdepappersbolag är föremål enbart för begränsad rapportering av kapitaltäckning enligt kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering. Finansinspektionen redogör i denna promemoria inte i detalj för vilka undantag som gäller utan detta framgår av tillsynsförordningen och av kommissionens förslag till teknisk standard.

Kapitalbaskrav och stora exponeringar

I beslutspromemorian till tillsynsföreskrifterna förklarade Finansinspektionen att rapportering av kapitaltäckning i avsnitt A till O och R till U i kapitaltäckningsrapporten ersätts av kravet på rapportering av kapitalbaskrav i artikel 99.1 tillsynsförordningen. Detta eftersom rapporteringsreglerna i kapitaltäckningsföreskrifterna står i konflikt med rapporteringsreglerna i tillsynsförordningen. Kapitaltäckningsutredningen har föreslagit att samtliga kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare som tidigare omfattades av kapitaltäckningslagen ska tillämpa motsvarande regler i tillsynsförordningen, däribland reglerna om kapitaltäckningsrapportering. Detta innebär att de företag som idag lämnar kapitaltäckningsrapporten till Finansinspektionen ska lämna motsvarande information enligt den kommande tekniska standarden om rapportering. Nedan följer en övergripande beskrivning av hur kapitaltäckningsrapporten överensstämmer med de nya bestämmelserna om rapportering såsom de ser ut i tillsynsförordningen och i kommissionens förslag till teknisk standard.

Kapitaltäckning rapporteras i avsnitt A till O och R till U i kapitaltäckningsrapporten. Dessa krav ersätts av kravet på rapportering av kapitalbaskrav i artikel 99.1 tillsynsförordningen, som specificeras i kapitel 3 del 1 och bilaga I och II i den tekniska standarden om rapportering. Rapporteringen av kapitalbaskrav enligt den tekniska standarden om rapportering är mer omfattande än kapitaltäckningsrapporten, även om viss information utgår helt. Till exempel utgår kravet på månadsrapportering av kapitaltäckning enligt bilaga 6 till kapitaltäckningsföreskrifterna för värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 1 § 3, 6 eller 8 LVM. Rapportering av kapitalbaskravet enligt Basel 1 i avsnitt R i kapitaltäckningsrapporten begränsas framöver till en cell. Helt nya krav på rapportering införs genom kommissionens förslag till teknisk standard i form av kapitalbaskrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk, information om kapitalbas och kapitalbaskrav fördelad över företag inom gruppen, geografisk fördelning av kreditriskexponeringar, detaljredovisning av förluster per affärsområde och händelsetyp samt detaljredovisning av positioner i värdepapperisering.

Värdepappersbolag som tillämpar artikel 95 eller 96 tillsynsförordningen om kapitalbaskrav för värdepappersföretag med begränsad auktorisation att tillhandahålla värdepapperstjänster, får reducerade krav på rapportering enligt

artikel 7 och 8 i den tekniska standarden om rapportering. Även grupper som enbart består av värdepappersföretag som tillämpar artikel 95 eller 96 tillsynsförordningen är föremål för reducerat krav på rapportering.

Stora exponeringar rapporteras i avsnitt P och Q1–Q4 i kapitaltäckningsrapporten. Dessa krav ersätts av rapporteringskraven i artikel 394 tillsynsförordningen som specificeras i kapitel 5 och bilaga VIII och IX i kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering. Kraven som ställs i kommissionens förslag vad avser stora exponeringar är också mer omfattande än de rapporteringskrav som finns idag i kapitaltäckningsrapporten. Förutom att specifikationerna blir mer detaljerade ska företag även rapportera de tio största exponeringarna mot institut och de tio största exponeringarna mot sådana oregrerade finansiella enheter som avses i artikel 142.1 4 tillsynsförordningen. Information ska även lämnas avseende de nu uppräknade exponeringarnas löptid, uppdelat i olika förfalloperioder. Denna rapportering ska göras på gruppnivå och inkludera exponeringar som undantas från regelverket om stora exponeringar. Liksom i kapitaltäckningsrapporten ska även de 20 största exponeringar rapporteras, men enligt artikel 394.1 tillsynsförordningen ska detta enbart rapporteras på gruppnivå av institut som tillämpar en internmetod för att beräkna kapitalkravet för kreditrisk. Det innebär att färre företag behöver rapportera de 20 största exponeringarna. Enligt de nu gällande rapporteringskraven i 4 kap. 1 a § kapitaltäckningsföreskrifterna rapporterades de 20 största exponeringarna av samtliga institut per den 31 december och kvartalsvis av de företag som har en balansomslutning som överstiger 5 miljarder kronor eller tillämpar en internmetod för att beräkna kapitalkravet för kreditrisk.

Företag som omfattats av tillsynsförordningen sedan den 1 januari 2014 ska lämna den första inrapporteringen av kapitalbaskrav och stora exponeringar till Finansinspektionen den 30 maj 2014 på individuell nivå och den 30 juni 2014 på gruppnivå. Uppgifterna ska beräknas på information per den 31 mars 2014.

Företag som omfattas av tillsynsförordningen från det datum som lagstiftningen träder i kraft ska lämna den första inrapporteringen av kapitalbaskrav och stora exponeringar till Finansinspektionen den 11 november 2014 beräknad på information per den 30 september 2014.

Tabell 1 nedan anger en övergripande kartläggning av vilka delar av kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering som motsvarar avsnitt som finns i den nuvarande kapitaltäkningsrapporten.

Tabell I övergripande kartläggning av kapitaltäckningsrapporten i relation till Eba:s förslag till teknisk standard om rapportering

Kommissionens förslag på teknisk standard om rapportering	Kapitaltäckningsrapporten
CA (kapitalbas och kapitalbaskrav)	A, B & R
GS (kapitalbas och kapitalbaskrav per enhet inom den konsoliderade situationen)	U
CR SA (kreditrisk schablonmetoden)	C & D
CR IRB (kreditrisk internmetod för kreditrisk)	E, F & G
CR EQU IRB (kreditrisk internmetoden för aktieexponeringar)	E 113 – E129
CR SETT (avvecklingsrisk)	C401 – C402 & E216 – E217
CR SEC SA (kapitalbaskrav för position i värdepapperisering enligt schablonmetoden för kreditrisk)	C337 – C400
CR SEC IRB (kapitalbaskrav för position i värdepapperisering enligt internmetoden för kreditrisk)	E130 – E213
CR GB (Geografisk fördelning av kreditriskexponeringar)	Nytt informationskrav för samtliga företag
SEC details (detaljredovisning av positioner i värdepapperisering)	Nytt informationskrav för svenska företag
CVA (kapitalbaskrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk)	Nytt informationskrav för samtliga företag
OPR (kapitalkrav för operativa risker)	O
OPR details (detaljredovisning av förluster per affärsområde och händelsetyp)	Nytt informationskrav för svenska företag
MKR SA TDI (kapitalkrav för räntebanknutna instrument enligt schablonmetoden för marknadsrisk)	H
MKR SA SEC (kapitalkrav för position i värdepapperisering enligt schablonmetoden för marknadsrisk)	S
MKR SA CTP (kapitalkrav för position i korrelationshandelsportföljen enligt schablonmetoden för marknadsrisk)	T
MKR SA EQU (kapitalkrav för aktiebanknutna instrument enligt schablonmetoden för marknadsrisk)	I
MKR SA FX (kapitalkrav för valutakursrisk enligt schablonmetoden för marknadsrisk)	J

MKR SA COM (kapitalkrav för råvarurisk enligt schablonmetoden för marknadsrisk)	K
MKR IM	L & M
LE limits (Exponeringsgränser för stora exponeringar)	P
LE 1 identifikation av kunden	Till stor del nya krav på rapportering
LE 2 (Stora exponeringar per grupp av kunder med inbördes anknytning)	Q 1
LE 3 (Nedbrytning per kund av stora exponeringar inom en grupp av kunder med inbördes anknytning)	Q 4
LE 4	Motsvaras till viss del av Q2 och Q3
LE 5	Motsvaras till viss del av Q2 och Q3

Förluster på utlåning med säkerhet i fastighet

Rapportering av förluster som är hänförliga till utlåning med säkerhet i fastighet enligt artikel 101 tillsynsförordningen specificeras i kapitel 4 och bilaga VI och VII i kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering. Detta är ett helt nytt rapporteringskrav. Rapporten ska lämnas både på individuell nivå och på gruppnivå. Rapporten ska dessutom lämnas av filialer till utländska kreditinstitut. Den första rapporteringen av förluster på utlåning med säkerhet i fastighet ska lämnas till Finansinspektionen den 11 augusti 2014 beräknad på information per den 30 juni 2014. Denna rapportering berör inte de företag som inte omfattas av tillsynsförordningen förrän lagstiftningen träder i kraft.

Bruttosoliditet

Rapportering av bruttosoliditet enligt artikel 430 tillsynsförordningen specificeras i kapitel 6 och bilaga X och XI i kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering och är ett helt nytt rapporteringskrav. Rapporten ska lämnas av berörda företag både på individuell nivå och på gruppnivå. Den första rapporteringen av bruttosoliditet ska lämnas till Finansinspektionen senast den 30 maj 2014 på individuell nivå och den 30 juni 2014 på gruppnivå. Uppgifterna ska beräknas på information per den 31 mars 2014. Detta rapporteringskrav berör inte, på individuell nivå, de företag som omfattas av tillsynsförordningen först när lagstiftningen träder i kraft. Reglerna kan dock påverka företagen på gruppnivå i vissa fall. Detta enligt artikel 16 i tillsynsförordningen.

Likviditet

Rapportering av likviditet enligt artiklarna 415 och 427 tillsynsförordningen specificeras i kapitel 7 och bilaga XII och XIII i kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering. För många svenska företag är krav på rapportering av likviditet helt nytt. Rapporten ska lämnas av berörda företag på individuell nivå och på gruppnivå. Rapportering av likviditet enligt artikel 415

tillsynsförordningen ska lämnas varje månad, medan rapporteringen enligt artikel 427 tillsynsförordningen ska lämnas varje kvartal. Den första månadsrapporteringen enligt artikel 415 tillsynsförordningen ska lämnas till Finansinspektionen senast den 30 april 2014 beräknad på information per den 31 mars 2014. Den första kvartalsrapporteringen enligt artikel 427 tillsynsförordningen ska lämnas till Finansinspektionen senast den 30 maj 2014 på individuell nivå och den 30 juni 2014 på gruppnivå. Uppgifterna ska beräknas på information per den 31 mars 2014. Denna rapportering berör inte de företag som inte omfattas av tillsynsförordningen förrän lagstiftningen träder i kraft. De följdändringar i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet som Finansinspektionen föreslår redogörs för i avsnitt 2.2.

Intecknade tillgångar

Eba har lämnat ett förslag till teknisk standard om rapportering av intecknade tillgångar i enlighet med artikel 100 tillsynsförordningen²⁴. Den tekniska standarden kommer att vara ett tillägg till kommissionens nuvarande förslag till teknisk standard om rapportering. Den första inrapporteringen av intecknade tillgångar ska enligt Eba:s förslag lämnas till Finansinspektionen senast den 11 augusti 2014 beräknad på information per den 30 juni 2014.

Datadefinitioner och valideringsregler

Kravet på datadefinitioner och valideringsregler framgår av kapitel 8 och bilaga XIV och XV i kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering. Denna del beskriver de tekniska krav som ställs på företag vid inrapportering enligt den kommande tekniska standarden. Det framgår dessutom vilka valideringsregler som företag ska beakta vid inrapportering av information.

Finansiell information (FINREP-paketet)

Rapportering av finansiell information enligt artikel 99.2 tillsynsförordningen specificeras i kapitel 3, del 2 och bilaga III, IV, V och VIII (nedan kallat FINREP-paketet) i kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering. De institut som ska rapportera finansiell information enligt förslaget är institut som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder och andra kreditinstitut som utarbetar sin sammanställda redovisning i överensstämmelse med internationella redovisningsstandarder som antagits i enlighet med förfarandet i artikel 6.2 i förordning nr 1606/2002. Referensen till artikel 4 i förordning nr 1606/2002 innebär att alla noterade institut som upprättar sin koncernredovisning enligt IFRS ska rapportera FINREP-paketet. Referensen till andra kreditinstitut än de som avses i artikel 4 i förordning nr 1606/2002 som utarbetar sin sammanställda redovisning i överensstämmelse med internationella

²⁴ EBA FINAL draft Implementing Technical Standards on under article 100 of Regulation (EU) No 575/2013. EBA-ITS-2013-03, 2013-10-21

redovisningsstandarder, innebär att även onoterade kreditinstitut ska rapportera finansiell information. FINREP-paketet ska rapporteras på gruppnivå i enlighet med reglerna om konsolidering i artiklarna 18–22 tillsynsförordningen.

Den första inrapporteringen av FINREP-paketet ska lämnas till Finansinspektionen senast den 11 november 2014 beräknad på information per den 30 september 2014. Rapporteringen i denna del är huvudsakligen kvartalsvis men vissa delar rapporteras varje halvår och vissa delar endast årsvis.

Eba har lämnat ett förslag till teknisk standard om rapportering av lånefordringar som beviljats en eftergift (*forbearance*) och problemlån (*non performing exposures*)²⁵ som innebär att ett flertal nya punkter införs i FINREP-paketet med krav på rapportering av dessa uppgifter. Den kommande tekniska standarden kommer således att vara ett tillägg till kommissionens nuvarande förslag till teknisk standard om rapportering. Den första inrapporteringen av problemlån och lånefordringar som beviljats en eftergift ska enligt Eba:s förslag lämnas till Finansinspektionen senast den 31 december 2014 beräknad på information per den 30 september 2014.

Av Eba:s rekommendation om genomförandet av så kallad *Asset Quality Review*²⁶ framgår det att begreppen enligt Eba:s förslag till teknisk standard om rapportering av lånefordringar som beviljats en eftergift och problemlån ska tillämpas så långt det är möjligt. Även om rapportering enligt Eba:s förslag till teknisk standard ännu inte trätt i kraft använder därför Finansinspektionen dessa definitioner i det pågående arbetet med att utvärdera kvaliteten på institutens tillgångar.

2.3.2 Förslag till ändringar i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter

Finansinspektionen föreslår att föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter upphävs och ersätts med en ny grundförfattning. Detta eftersom flera avsnitt i bilaga 1 och bilaga 2 i föreskrifterna (nedan kallas bilaga 1 och bilaga 2 till både de befintliga föreskrifterna och de nya föreskrifterna för standardrapporten) behöver ändras samt att även tillämpningsområdet för föreskrifterna föreslås ändras. Finansinspektionen beskriver nedan endast de ändringar som görs i förhållande till de befintliga föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter och standardrapporten. De delar av de nya föreskrifterna och rapporten som är i sak oförändrade jämfört med idag beskrivs således inte. De föreslagna ändringarna beror främst på det

²⁵ EBA FINAL draft Implementing Technical Standards on supervisory reporting on forbearance and non-performing exposures under article 99(4) of Regulation (EU) No 575/2013. EBA-ITS-2013-03, 2013-10-21

²⁶ EBA Recommendation on asset quality reviews. EBA/REC/2013/04, 21/10/2013.

nya kravet på rapportering av FINREP-paketet, inklusive Eba:s förslag till en teknisk standard om rapportering av lånefordringar som beviljats en eftergift och problemlån som kompletterar FINREP-paketet. Finansinspektionen föreslår även ändringar i standardrapporten i syfte att anpassa den till internationella krav på insamling av statistik. Vidare görs vissa ändringar av redaktionell karaktär.

De nya föreskrifterna föreslås träda ikraft den 15 juli 2014, kort efter att som kraven på att rapportera FINREP-paketet börjar gälla. Detta innebär att rapportering enligt de nya föreskrifterna, enligt förslaget, ska göras per balansdagen 30 september 2014 med sista rapportering per 31 oktober 2014.

Tiden för företagen att anpassa rapporteringen efter de föreslagna förändringarna kommer därmed att vara kortare än vanligt. Finansinspektionen anser emellertid inte att den kortare anpassningstiden kommer att medföra några nackdelar för de företag som ska rapportera enligt FINREP-paketet då ändringarna redan är kända. Vidare anser Finansinspektionen att det är en fördel att begrepp i olika rapporteringspaket samordnas och inte rapporteras enligt olika definitioner. Företag kommer också att dra fördel av att osäkerheten kring vissa begrepp försvinner t.ex. avseende begreppet osäkra lånefordringar.

De företag som inte omfattas av skyldigheten att rapportera enligt FINREP-paketet har med stor sannolikhet inte påbörjat något arbete med att anpassa standardrapporten till de begrepp som används i FINREP-paketet. Finansinspektionen anser dock att en period på mer än sex månader, räknat från remissdatumet till det första rapporteringstillfället, är tillräcklig för att dessa företag ska hinna göra nödvändiga anpassningar till de nya rapporteringskraven. Finansinspektionen anser därför att det saknas skäl att ha en annan ikraftträdandetidpunkt för de företag som inte omfattas av FINREP-paketet. Sammanfattningsvis bedömer Finansinspektionen att fördelarna med att införa de föreskrifter som ersätter föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter och standardrapporten vid samma tidpunkt som FINREP-paketet, överväger nackdelarna med en något kortare period för företag att anpassa rapporteringen än vanligt.

I Eba:s förslag till teknisk standard om rapportering av lånefordringar som beviljats en eftergift och problemlån får företag en längre tidsperiod att rapportera vid första rapporteringstillfället än övriga delar av FINREP-paketet. Som framgår ovan ska dessa uppgifter rapporteras senast den 31 december 2014. Finansinspektionen föreslår att motsvarande uppgifter i standardrapporten, C74 – C76 och C83 – C84, medges samma lättnad. Uppgifterna får därför lämnas senast 31 december 2014.

Tillämpningsområde för de nya föreskrifterna

Finansinspektionen föreslår att företag som är skyldiga att rapportera enligt FINREP-paketet ska undantas från kravet att rapportera i enlighet med de nya

föreskrifterna på koncernnivå. Detta förslag innebär att alla kreditinstitut och noterade värdepappersbolag ska tillämpa föreskrifterna på individuell nivå och FINREP-paketet på gruppnivå i enligt med reglerna om konsolidering i artikel 18 tillsynsförordningen. Övriga företag kommer att fortsätta rapportera enligt föreskrifterna både på individuell nivå och för koncern. Onoterade värdepappersbolag omfattas inte av FINREP-paketet och ska rapportera enligt de nya föreskrifterna för koncern.

Den nya rapporteringen av FINREP-paketet omfattar vissa uppgifter som i dagsläget täcks av standardrapporten. Rapporteringen enligt FINREP-paketet kan skilja sig från koncernredovisningen av balans- och resultaträkning i den externa redovisningen. Detta eftersom konsolideringen, enligt artikel 18 i tillsynsförordningen, kan skilja sig från konsolidering enligt redovisningsreglerna. Skillnaden avseende rapportering av finansiell information på koncernnivå jämfört med gruppnivå bedöms dock inte vara tillräckligt stor för att motivera att också behålla standardrapporten för rapportering på koncernnivå för de företag som är skyldiga att rapportera enligt FINREP-paketet.

Specifikationer i avsnitt C och D

I syfte att anpassa viss rapporterad data och rapporteringsstruktur till FINREP-paketet föreslås följande ändringar i standardrapportens avsnitt C och D.

Osäkra lånefordringar

Finansinspektionen föreslår att kravet på inrapportering av osäkra lånefordringars bokförda värde (C68) upphävs och att det istället införs ett rapporteringskrav för redovisat värde av så kallade problemlån och hur stor andel av dessa som företaget har gjort reserveringar för. Definitionen av problemlån föreslås följa samma definition som FINREP:s definition av ”*non-performing exposures*”²⁷, med förbehållet att problemlån i standardrapporten endast omfattar lånefordringar. För att underlätta en avstämning mot balansräkningen föreslår Finansinspektionen även att redovisat värde för alla de lånefordringar som inte är problemlån, så kallade normala lånefordringar, också ska rapporteras.

Begreppet osäkra lånefordringar finns idag varken definierat i svenska eller internationella redovisningsregler (IFRS) och inte heller i Finansinspektionens redovisningsföreskrifter, vilket kan medföra att inrapporterad information inte är jämförbar mellan företagen. Med förslaget att införa rapportering av så kallade problemlån eftersträvar Finansinspektionen en enhetlig och jämförbar rapportering där alla företag, oavsett om de rapporterar enligt FINREP-paketet eller inte, tillämpar samma definition för lånefordringar som inte presterar enligt ursprungligt avtal i inrapporteringen.

²⁷ EBA FINAL draft Implementing Technical Standards on supervisory reporting under Regulation (EU) No 575/2013. EBA-ITS-2013-02, 2013-07-26

Finansinspektionen föreslår vidare att kravet på rapportering av upplupet anskaffningsvärde för lånefordringar före beaktandet av reserveringar (C72) upphävs. Finansinspektionen anser att detta kan utgå eftersom den uppgiften går att ta fram genom att addera redovisat värde av normala lånefordringar, totala problemlån efter reserveringar samt totala reserveringar.

Avstämning av avsättningskonto

Finansinspektionen föreslår att det införs en avstämning mellan ingående och utgående balans av reserveringar för lånefordringar uppdelat på förändringar för specifika och kollektiva reserveringar för individuellt värderade lånefordringar samt kollektiva reserveringar för inträffade men ännu inte rapporterade förluster.

Finansinspektionen föreslår även att det införs kompletterande anvisningar till avstämningstabellen vilka är i enlighet med FINREP-paketets definitioner för motsvarande poster.

Standardrapporten innehåller sedan tidigare rapporteringskrav på utgående balanser inom ovan nämnda reserveringar, dock utan några specifikationer av förändringarna. Förslaget bygger på FINREP-paketets motsvarande rapporteringskrav. Genom förslaget införs en specifikation av periodens förändringar på avsättningskontot så att rapportstrukturen blir tydligare och lättare att följa.

Lånefordringar som beviljats en eftergift

Finansinspektionen föreslår att kravet på inrapportering av bokfört värde före och efter beviljandet av eftergifter (C69 och C70) samt bedömt återvinningsvärde av lånefordringar efter reservering som under perioden återfått status av normal lånefordran (C71), ersätts med ett krav på att lämna uppgifter om totalt belopp för lånefordringar som beviljats en eftergift samt ackumulerade reserveringar på dessa. Definitionen av lånefordringar som beviljats en eftergift föreslås följa samma definition som FINREP:s definition av ”*forbearance*”²⁸, med förbehållet att definitionen i standardrapporten endast omfattar lånefordringar.

Med förslaget att införa rapportering av lånefordringar som beviljats en eftergift med hänvisning till definitionen av ”*forbearance*” i FINREP eftersträvar Finansinspektionen en enhetlig inrapportering, ökad insyn och transparens avseende lånefordringar där låntagaren har finansiella svårigheter och därmed fått justerade lånevillkor.

²⁸ EBA FINAL draft Implementing Technical Standards on supervisory reporting under Regulation (EU) No 575/2013. EBA-ITS-2013-02, 2013-07-26

Modifiering av lånevillkor och refinansiering är vanligt förekommande aktiviteter i en bankverksamhet. Det finns dock en inneboende risk för att dessa åtgärder kan riskera att redovisningen av en kreditförlust försenas. Genom att införa en enhetlig definition av lån som beviljats en eftergift på grund av att låntagaren befinner sig i finansiella svårigheter, både för de företag som rapporterar enligt FINREP-paketet och för de som rapporterar enligt standardrapporten, kan Finansinspektionens tillsyn över kvaliteten på företagens lånefordringar underlättas. De företag som rapporterar enligt standardrapporten på individuell nivå och FINREP på gruppnivå kommer enligt förslaget att lämna liknande uppgifter i standardrapporten som i FINREP.

Finansinspektionen föreslår att rapporteringskravet på bedömt återvinningsvärde av lånefordringar som återfått status av normal lånefordran utgår då dessa uppgifter inte tillför något väsentligt i Finansinspektionens tillsyn.

Reserveringar avseende poster inom linjen

Finansinspektionen föreslår att raden för rapportering av reserveringar avseende poster inom linjen flyttas, så att den ligger avskilt från de reserveringar som görs för lånefordringar som redovisas inom balansräkningen.

I den nuvarande standardrapporten ligger rapportering för reserveringar avseende poster inom linjen inom totala reserveringar, vilket innebär att manuella justeringar måste göras vid exempelvis beräkning av ett företags reserveringsgrad för lånefordringar. Finansinspektionens förslag syftar till att undanröja behovet av denna manuella hantering samt att tydliggöra vilka reserveringar som avser poster inom linjen.

Resultaträkning

Finansinspektionen föreslår att avsnittet för kreditförluster i resultaträkningen omstruktureras. Rapporteringsraderna får i förslaget nya benämningar med samma innebörd och flyttas om. Förslaget innebär även, såsom i FINREP-paketet, att samma uppgifter ska rapporteras oberoende av om de avser specifika eller kollektiva reserveringar. Detta innebär att företagen kommer att specificera kollektiva reserveringar för individuellt värderade lånefordringar samt kollektiva reserveringar för inträffade men ännu inte rapporterade förluster på en mer detaljerad nivå än i nuvarande standardrapport. Därtill föreslås att uppgiften om återförda tidigare gjorda reserveringar, som nu redovisas som konstaterade förluster, utgår. Denna uppgift finns istället i förslaget avseende rapportering av en avstämning av avsättningskontot i avsnitt C ovan.

Finansinspektionen föreslår även att det införs en anvisning för periodens bortskrivning direkt mot resultaträkningen, som förtydligar att det avser de bortskrivningar som gjorts utan användning av ett avsättningskonto.

Enligt Finansinspektionen innebär ändringsförslaget att rapportstrukturen blir tydligare och lättare att följa. Förslaget syftar till att höja kvaliteten på rapporterade uppgifter inom ett område där Finansinspektionen under en period identifierat tydliga kvalitetsbrister i inrapporterad data.

Ändrade statistikkrav

I detta avsnitt föreslår Finansinspektionen ändringar i standardrapporten som en följd av Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen (ESA 2010). ESA 2010 är ett internationellt jämförbart räkenskapssystem för systematisk och detaljerad beskrivning av en hel ekonomi (dvs. en region, ett land eller en grupp av länder), av dess komponenter och av dess samband med andra ekonomier. Nationalräkenskaperna styrs av det internationellt överenskomna standardsystemet för nationalräkenskaper (SNA) vilket utarbetas i FN:s regi. Detta standardsystem uppdateras löpande och anpassas till den ekonomiska utvecklingen. ESA 2010 är en anpassning av SNA till europeiska förhållanden och ska vara i bruk under 2014. Finansinspektionen är såsom statistikansvarig myndighet ansvarig för delar av den National- och Finansmarknadsstatistik som produceras av Statistiska centralbyrån (SCB). Detta ansvar innefattar att löpande anpassa standardrapporten till både nationella och internationella förändringar av statistikkrav.

Förvaltarregistrerat fondinnehav

Finansinspektionen föreslår att kreditinstitut på individuell nivå ska rapportera sina innehav i investeringsfonder. Rapporteringen föreslås innehålla en fördelning av eget ägande samt en uppdelning på sektorer för det förvaltarägda kapitalet. Förslaget innebär att nya rader införs under specifikationen av aktier och andelar (rad A6). Rapportering av det svenskregistrerade fondinnehavet föreslås sedan ligga som en separat nedbrytning och hänvisa till ”varav svenskregistrerade”.

SCB utförde under hösten 2011 ett projekt kring förvaltarregistrerat fondinnehav i kvartalsrapporten för investeringsfonder som samlas in av Finansinspektionen. Det är svårt för fonderna att särskilja vad kreditinstitut äger för kunds respektive egen räkning, vilket leder till att merparten rapporteras på kreditinstitut. Det innebär att kreditinstitut blir överskattade som fondandelsägare i investeringsfondsstatistiken på bekostnad av andra sektorer, däribland hushållen. Projektet föreslog att kreditinstitut själva skulle rapportera sina innehav i investeringsfonder och att man därifrån skulle beräkna olika sektors ägande med hjälp av både fondernas och kreditinstitutens rapportering. Finansinspektionen föreslår därför att rapporteringen ska innehålla en fördelning av eget ägande samt en uppdelning på sektor för det förvaltarägda kapitalet.

Eftersom innehav av investeringsfonder rapporteras under ”aktier och andelar” behövs det en specifikation av dessa för att kunna samla in det

förvaltarregistrerade fondinnehavet. En specifikation av svenskregistrerade fondinnehav behövs så att uppgifterna blir möjliga att jämföra med fondernas rapportering.

En fördelning av det förvaltarregistrerade fondinnehavet innebär därmed kvalitetsförbättringar i undersökningen av investeringsfonderna och även kvalitetsförbättringar för finansräkenskaperna och finansmarknadsstatistiken.

Branschfördelad in- och upplåning

Finansinspektionen föreslår att in- och upplåning från svenska icke-finansiella företag, enligt C125 i standardrapporten, branschfördelas enligt den SNI-kodning som används för specifikation av utlåning till svenska icke-finansiella företag (C8). Nationalräkenskaperna använder idag den branschfördelade utlåningen i standardrapporten för sina FISIM-beräkningar²⁹. På motsvarande sätt använder man sig av Företagens Ekonomi³⁰, FEK, för att beräkna den branschfördelade inlåningen. Att använda olika källor för indata i samma produkt innebär ofta avstämningsproblem och att man får differenser som måste hanteras på något sätt. Förslaget innebär att samma källa används för att branschfördela både ut- och inlåningen. Ändringen föreslås i syfte att förbättra kvaliteten i Nationalräkenskaperna.

Mellanhavanden svenska filialer i utlandet

Finansinspektionen föreslår en uppdelning på lån och räntor i rapporteringen av mellanhavandet mellan moderföretag och filial. De nya raderna föreslås rapporteras brutto som ”varav-poster” till avsnitt E.

Fliken E används primärt för att kunna exkludera filialernas värden från moderföretaget. För att bättre kunna exkludera olika typer av mellanhavanden mellan moderföretag och filial föreslås en uppdelning på lån respektive räntor. Fordringar och skulder avseende lån samt intäkter och kostnader avseende räntor utgör ofta merparten av mellanhavandet mellan en filial och dess moderföretag. De nya raderna föreslås rapporteras som ”varav-poster” till nuvarande poster och rapporteras brutto. Detta innebär till exempel att lånefordringar och låneskulder inte redovisas som ett nettobelopp utan redovisas brutto var för sig.

²⁹ Financial Intermediary Services Indirectly Measured, FISIM är en tjänst som produceras av banker och används i hela ekonomin. Tjänsten motsvaras av räntemarginalen på inlåning och lån mot en gemensam referensränta. Tjänsten är indirekt vilket innebär att den ingår i ränteintäkter och räntekostnader. I nationalräkenskaperna justeras därför räntan med värdet av FISIM.

³⁰ Företagens ekonomi är en statistikprodukt som SCB producerar årsvis. Den belyser näringslivets struktur (förutom de finansiella företagen) med avseende på lönsamhet, finansiering, tillväxt mm. Statistiken har många källor men den primära källan är de så kallade SRU utdragen (skatteverkets standardiserade räkenskapsutdrag). Produkten är även en stor indatakälla till National- och Finansräkenskaperna.

Sektorkoder företag

Finansinspektionen föreslår att sektorkoderna, som i anvisningarna till standardrapporten definierar kreditinstitut, anpassas till ESA 2010. De nya koderna kommer att börja gälla från och med rapporteringen per kvartal fyra 2014 varför denna ändring föreslås träda ikraft den 1 oktober 2014. De nya koderna anges på SCB:s hemsida och enbart beteckningar framgår i anvisningarna.

ESA 2010 innehåller krav på en ny sektorfördelning som kommer att innebära att den treställiga kod som idag finns ersätts av en sexställig kod. SCB:s företagsdatabas kommer att uppdateras med de nya koderna först i slutet av 2014. Många företag har automatiserade lösningar där man hämtar uppgifter från företagsdatabasen vilket gör att det inte är möjligt att rapportera korrekt enligt den nya kodsättningen innan den rapportering som avser kvartal fyra.

Standard för institutionell sektorindelning

Finansinspektionen föreslår att hänvisningen till sektorindelning ändras på så sätt att den är utformad i enlighet med Standard för institutionell sektorindelning 2014 (INSEKT 2014). De nuvarande sektorerna är definierade i enlighet med Standard för institutionell sektorindelning 2000.

Övriga ändringar i standardrapporten

I detta avsnitt redogör Finansinspektionen för de förslag till ändringar i standardrapporten som syftar till att undanröja identifierade kvalitetsbrister.

Redovisningsprincip

Finansinspektionen föreslår att valet av redovisningsprincip tas bort från standardrapporten.

Enligt redovisningsföreskrifterna ska samtliga institut tillämpa IAS-förordningen när de upprättar sina koncernredovisningar. På individuell nivå ska instituten tillämpa lagbegränsad IFRS. I rapporten ska man idag ange om man ”tillämpar IAS-förordningen” eller ”tillämpar lagbegränsad IAS”. Eftersom det inte längre finns någon valmöjlighet avseende redovisningsprincip kan skyldigheten att rapportera detta tas bort.

Rapporteringskrav filialer

Finansinspektionen föreslår att filialer till svenska kreditinstitut och värdepappersbolag i utlandet ska rapportera enligt avsnitt E.

Avsnitt E är en specifikation av mellanhavanden mellan det svenska moderföretaget och dess filial i utlandet. Rapporteringskravet för filialer till svenska kreditinstitut och värdepappersbolag i utlandet finns inte specificerat i anvisningarna till standardrapporten. Det är enbart ett misstag att rapporteringskravet inte finns i anvisningarna och genom detta förslag rättas misstaget till.

Specifikation Eget kapital

Finansinspektionen föreslår att specifikationen för eget kapital som rapporteras per årsbokslut förtydligas avseende raden för förändring av fond för orealiserade vinster/verkligt värde (G39). Radens benämning föreslås avse förändringar av fond för verkligt värde.

Fond för verkligt värde är en delpost inom Andra fonder (A30) enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Finansinspektionen avser med förslaget till ändring att förtydliga radens benämning för att undvika att förändringar inom denna delpost rapporteras på fel rad.

Uppgifter till samlad kapitalbedömning

Uppgifter till samlad kapitalbedömning i avsnitt F i den befintliga standardrapporten föreslås upphävas men Finansinspektionen avser att även fortsättningsvis samla in liknande uppgifter. Finansinspektionen planerar att föreslå ett förslag på rapportering av liknande uppgifter i nästa remissomgång.

2.3.3 Förslag till föreskrifter som kompletterar kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering

Finansinspektionen föreslår att kraven i 4 kap. 4 och 5 §§ kapitaltäckningsföreskrifterna om omräkning av tillgångar och skulder i utländska valuta införs i 8 kap. 1 § i förslaget till föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar med mindre redaktionella ändringar. För företag innebär detta att rapportering av kapitaltäckningsinformation i likhet med nuvarande bestämmelser ska ske i svenska kronor. Finansinspektionen föreslår dock att det nuvarande kravet på företag att samråda med Finansinspektionen vid omräkning av positioner i valutor som inte är konvertibla tas bort.

Av artikel 17.2 b i kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering framgår att företag vid rapportering till Finansinspektionen ska uppge vilken valuta uppgifterna lämnas i. Detsamma anges när det gäller likviditetsrapportering i artikel 415.1 tillsynsförordningen. Det specificeras dock inte vilken valuta företag ska lämna uppgifterna i. Övriga myndighetsrapporter lämnas idag i svenska kronor. Finansinspektionen anser därför att det är rimligt att även den rapportering som ska ske enligt den kommande tekniska standarden om rapportering gör det.

Finansinspektionen föreslår vidare att kravet på institut att enligt 4 kap. 7 § kapitaltäckningsföreskrifterna dokumentera de uppgifter som är underlag för rapporteringen till Finansinspektionen på ett sätt som möjliggör kontroll vid varje tidpunkt ska införas i 8 kap. 2 § i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Det tydliggörs i den föreslagna bestämmelsen att de dokumenterade uppgifterna ska bevaras i sju år. Detta är inte specificerat i dag. Även om Finansinspektionens förslag ställer krav på att uppgifterna ska

bevaras i sju år finns det inga hinder för företag att bevara dokumentationen längre än så.

Anledningen till att det föreslås en uttrycklig tidsgräns i föreskrifterna är att tydligt ange Finansinspektionens förväntningar på hur lång tid underlag till rapporteringen bör vara tillgängligt hos företagen. Detta för det fall Finansinspektionen har behov av att kontrollera inrapporterade uppgifter som en del i den löpande tillsynen. Eftersom 7 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) ställer krav på arkivering av bokföringsunderlag i just sju år anser Finansinspektionen att det är rimligt att ställa samma krav på bevarande av dokumenterade underlag till myndighetsrapportering.

3 Konsekvenser

Finansinspektionen redogör nedan för de konsekvenser som den reglering som föreslås i denna promemoria bedöms få för olika aktörer. Avsnittet inleds med en redogörelse för vilka företag som omfattas och därefter en beskrivning av konsekvenserna för dessa företag. Konsekvenser för små företag behandlas särskilt. I nästkommande avsnitt beskrivs konsekvenserna för konkurrensen på marknaden, konsekvenserna för konsumenter, investerare och samhällsekonomin. Slutligen beskrivs konsekvenserna för Finansinspektionen.

De regler som Finansinspektionen föreslår är i stor utsträckning baserade på EU-direktiv eller är en följd av att myndigheten behöver komplettera andra EU-regler. Det går inte att helt separera konsekvenserna av den föreslagna lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersföretag, den föreslagna lagen om kapitalbuffertar och andra författningar från konsekvenserna av de föreskrifter som nu föreslås. Föreskrifterna är i stor omfattning endast en precisering av de krav som återfinns i tillsynsförordningen, den föreslagna lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersföretag och den föreslagna lagen om kapitalbuffertar. I redogörelsen nedan tas därför i viss mån hänsyn även till konsekvenserna av de föreslagna lagarna.

3.1 Berörda företag

Finansinspektionens förslag berör cirka 320 företag. Förslaget påverkar också cirka 63 grupper (tidigare benämnda finansiella företagsgrupper). Reglerna riktas främst mot de 89 banker, 45 kreditmarknadsbolag och cirka 125 värdepappersbolag som står under Finansinspektionens tillsyn. I övrigt berörs 32 fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och för närvarande två AIF-förvaltare med diskretionär portföljförvaltning. Reglerna berör i begränsad omfattning även 25 betalningsinstitut och tre institut för elektroniska pengar. Även Svenska skeppshypotekskassan omfattas av regler i förslaget. Förslaget till ändringar i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter i standardrapporten påverkar dessutom 28 filialer till utländska institut. Ytterligare cirka 110 filialer till svenska banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag lämnar standardrapporten.

De företag som omfattas av detta förslag är väldigt varierande i storlek. I beskrivningen av vissa av förslagens konsekvenser i nästa avsnitt har Finansinspektionen delat in företagen i storbanker och övriga banker, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag samt filialer. En liknande indelningen görs i Tillväxtverkets databas Malin. Även storleken inom de olika kategorierna varierar. Den största av storbankerna har totala tillgångar på koncernnivå om 5 585 miljarder kronor och den minsta av storbankerna har totala tillgångar om 1 820 miljarder kronor. Den största av de övriga banker, kreditmarknadsbolagen och värdepappersbolagen har totala tillgångar om cirka 300 miljarder kronor och Sveriges minsta värdepappersbolag har endast totala tillgångar om 1,5 miljoner kronor. Även filialerna varierar i storlek.

Finansinspektionens förslag kan även indirekt påverka ett antal andra företag, till exempel moder- och dotterföretag till institut som inte själva tillämpar kapitaltäckningsregler men som påverkas av krav som ställs på företag inom samma grupp.

3.2 Konsekvenser för företagen

De ändringar som föreslås i denna promemoria omfattar flera olika typer av ändringar som är ett led i det svenska genomförandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet och det kan konstateras att olika regler slår olika för olika typer av företag. Detta avsnitt innehåller flera underavsnitt som försöker beskriva hur olika regeländringar påverkar de berörda företagen.

För att sätta Finansinspektionens förslag i sitt sammanhang bör det noteras att EU-kommissionen har gjort en konsekvensanalys beträffande sina förslag till tillsynsförordning och kapitaltäckningsdirektiv.³¹ Kommissionen drar sammantaget slutsatsen att kostnaderna för att anpassa sig till tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet, räknat i brist på kärnprimärkapital, till 2019 kan uppgå till 460 miljarder euro eller 2,9 procent av den europeiska banksektorns riskvägda tillgångar.³² Kapitaltäckningsutredningen har även i sitt betänkande gjort en konsekvensanalys av vad införandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet innebär.³³

Både kommissionen och utredaren gör en sammantagen bedömning att konsekvenserna av de föreslagna reglerna är positiva för finanssektorn som helhet. I kapitaltäckningsutredningens betänkande anges vidare att de enskilda instituten gynnas av ett finansiellt system med större motståndskraft, men att instituten kan uppleva nackdelar, bland annat genom att de måste hålla mer kapital än vad de annars skulle ha valt.

³¹ Commission Staff Working Paper Impact Assessment, Brussels, 20.7.2011 SEC(2011) 949 final och Commission Staff Working Paper Impact Assessment, Brussels, 20.7.2011 SEC(2011) 952 final

³² Senare beräkningar gjorda av Eba baserade på information rapporterat den 30 juni 2013 uppskattar en kostnad, räknat i brist på kärnprimärkapital, på cirka 36 miljarder euro. Eba har utfört sin analys på underlag från 174 europeiska banker, <http://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-results-of-the-basel-iii-monitoring-exercise-as-of-30-june-2013>

³³ SOU 2013:65 om förstärkta kapitaltäckningsregler, <http://www.regeringen.se/sb/d/16889/a/223757>

3.2.1 Tillämpningsområde för föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Samtliga svenska kreditinstitut och ungefär hälften av de svenska värdepappersbolagen är skyldiga att tillämpa reglerna i tillsynsförordningen, kompletterat med reglerna i tillsynsföreskrifterna, sedan 1 januari 2014. Vad avser de regler som tillsynsförordningen medför samt de regler om kapitalbas, konsolidering, kreditrisk, stora exponeringar och likviditet som föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar medför har Finansinspektionens förslag i denna promemoria inga konsekvenser för dessa företag eftersom reglerna är oförändrade jämfört med de nu gällande tillsynsföreskrifterna.

Kapitaltäckningsutredningen har i den föreslagna lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag föreslagit att samtliga företag som idag tillämpar kapitaltäckningslagen ska tillämpa motsvarande regler i tillsynsförordningen. De cirka 60 värdepappersbolag som idag inte omfattas av tillsynsförordningen ska därmed omfattas av samma regler som övriga värdepappersbolag. Även fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och AIF-förvaltare med diskretionär portföljförvaltning ska enligt utredarens förslag omfattas av samma regler som värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Svenska skeppshypotekskassan, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar ska därtill enligt utredarens förslag omfattas av vissa regler i tillsynsförordningen.

Reglerna om likviditet och stora exponeringar i tillsynsförordningen gäller enbart för värdepappersföretag med tillstånd enligt 2 kap. 1 § 3 eller 6 LVM. Detta innebär att de värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltarna som tillkommer när lagstiftningen träder i kraft enbart ska tillämpa de föreslagna reglerna om konsolidering, kapitalbas och rapportering i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Detta eftersom inga av de tillkommande företagen har tillstånd enligt 2 kap. 1 § 3 eller 6 LVM. Nedan redogör därför Finansinspektionen för konsekvenserna avseende dessa två områden.

Kapitalbas

Det krav som ställs vad gäller kapitalbas i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar omfattar ett nationellt val i tillsynsförordningen som behörig myndighet ska genomföra (3 kap. 1 §) och övergångsregler avseende in- och utfasning av de nya reglerna (3 kap. 2–12 §§). För de företag som tillämpar reglerna från den tidpunkt när förslagen som redogörs för i denna promemoria träder i kraft, innebär förslaget att merparten av reglerna om kapitalbas i tillsynsförordningen börjar gälla i sin helhet redan från det att företagen ska tillämpa reglerna. Det vill säga, det blir den kortaste infasningsperioden som är möjlig enligt övergångsbestämmelserna. Företagen ska bland annat ha minst 4,5 procent kärnprimärkapitalrelation och 6 procent primärkapitalrelation. Företagen får dock fasa ut kapitalbasinstrument som inte uppfyller kraven i tillsynsförordningen fram till och med den 31 december 2018. Reglerna om

kapitalbas beskrivs i mer detalj i beslutspromemorian till tillsynsföreskrifterna³⁴. Som nämnts ovan är Finansinspektionens förslag i denna promemoria endast en del av flera regelförändringar för att genomföra tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Andra faktorer såsom till exempel vilka krav som investerare och andra marknadsaktörer ställer på företagets kapitaltäckning kan också påverka hur mycket kapital företagen håller. Marknadsaktörernas krav påverkas bland annat av aktörernas bedömning av institutens risknivå. Kostnaden för den del av finansieringen som inte tillhör institutets kapitalbas, till exempel obligationer, är inte heller konstant, utan påverkas i allra högsta grad av företagets kapitalstyrka.

Finansinspektionen har analyserat de inrapporterade uppgifterna om kapitaltäckning för de värdepappersföretag och fondbolag med diskretionär portföljförvaltning som nu tillkommer när tillämpningsområdet för föreskrifterna föreslås utökas. Finansinspektionen kan konstatera att samtliga tillkommande företag har ganska enkla balansräkningar som till stor del består av eget kapital, vilket innebär att dessa företag i princip enbart har kärnprimärkapital i kapitalbasen som beräknas enligt tillsynsförordningen. De nya kraven på en kärnprimärkapitalrelation på 4,5 procent och en primärkapitalrelation på 6 procent medför således inga kostnader för dessa företag eftersom företagen oftast uppfyller kravet på en total kapitalrelation på 8 procent med enbart kärnprimärkapital.

Vad avser de två befintliga AIF-förvaltare med tillstånd till diskretionär portföljförvaltning har dessa företag ett startkapitalkrav på motsvarande 125 000 euro. Startkapitalet definieras som startkapital enligt i LBF och är per definition kärnprimärkapital. Finansinspektionen har ännu inte tillgång till periodisk rapportering av kapitalbaskrav för dessa företag men bedömer det osannolikt att dessa företag skulle ha mindre än 4,5 procent i kärnprimärkapitalrelation och 6 procent i primärkapitalrelation. Detta eftersom det, på grund av att kapitalbaskravet som beräknas enligt kapitaltäckningsreglerna är förhållandesvis lågt, ofta är startkapitalet som är den begränsande faktorn för fondbolag med diskretionär portföljförvaltning. Därmed medför Finansinspektionens förslag rörande kapitalbas endast försumbara kostnader för AIF-förvaltare.

Finansinspektionens förslag påverkar betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar eftersom dessa företag ska beräkna sin kapitalbas enligt tillsynsförordningen. Finansinspektionens förslag innebär till exempel att reglerna i tillsynsförordningen om hur orealiserade vinster och orealiserade förluster ska ingå i kapitalbasen samt avdragsreglerna för kapitalbasen införs så snabbt som möjligt. Detta innebär att kapitalbasen storlek kan skilja sig från vad som gäller

³⁴ SOU 2013:65 om förstärkta kapitaltäckningsregler, <http://www.regeringen.se/sb/d/16889/a/223757>

enligt nuvarande kapitaltäckningsregler redan i mitten av 2014. Finansinspektionen har analyserat de uppgifterna om kapitalbas och kapitalkrav som betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar rapporterar till Finansinspektionen i syfte att utreda konsekvenserna av förslaget i denna promemoria. Finansinspektionen kan konstatera att dessa, i sammanhanget mindre, företag har uteslutande primärkapital i sina kapitalbaser som till stor del består av aktiekapital och balanserade resultat, det vill säga grundstommen i kärnprimärkapital. Vissa företag har rapporterat avdragsposter för till exempel immateriella tillgångar och uppskjutna skattefordringar men dessa belopp är små och den ändrade hanteringen av avdragen som tillsynsförordningen medför kommer inte enligt Finansinspektionens bedömning att utgöra någon begränsning för dessa företag. Finansinspektionens förslag att snabbt införa reglerna om kapitalbas i tillsynsförordningen innebär därmed endast försumbara kostnader för betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar eftersom de redan har i princip enbart kärnprimärkapital.

Svenska skeppshypotekskassan uppfyller med marginal de nya reglerna om beräkning av kapitalbas och kapitalbaskrav.

Eftersom alla de tillkommande företagen ovan redan uppfyller de krav på kapitalbas och kapitalrelationer som följer av tillsynsförordningen anser Finansinspektionen att det saknas skäl att välja en annan infasningsperiod för dessa företag.

Konsoliderad situation

Bestämmelser om konsoliderad situation (kallas i kapitaltäckningslagen finansiell företagsgrupp) återfinns i artiklarna 11–24 tillsynsförordningen. Finansinspektionens förslag i 2 kap. tillsynsföreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar genomför nationella val i artikel 18 tillsynsförordningen. Även förslaget till lagen om tillsyn över kredit- och värdepappersinstitut innehåller krav om i vilken utsträckning som företagen på gruppnivå respektive individuell nivå ska uppfylla krav på bl.a. interna processer för kapitalutvärdering och styrformer.

Konsekvensen av att en konsoliderad situation föreligger enligt tillsynsförordningen är att vissa i förordningen och direktivet uppställda krav ska tillämpas på ett företag på samma sätt som om det företag, tillsammans med en eller flera andra enheter, utgjorde ett enda företag. Det är alltid ett företag som ansvarar för att gruppen uppfyller de krav som ställs.

Finansinspektionens förslag till konsoliderad situation i 2 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar är oförändrad jämfört med tillsynsföreskrifterna men innebär en ändring jämfört med nuvarande bestämmelser i 5 kap. 4 § kapitaltäckningsföreskrifterna. Ändringen innebär att intressebolag inte längre konsolideras fullständigt utan ska konsolideras enligt kapitalandelsmetoden. Övriga regler om konsoliderad situation i

Finansinspektionens förslag är oförändrade jämfört med motsvarande regler i nu gällande kapitaltäckningsföreskrifterna och kapitaltäckningslagen.

Två viktiga konsekvenser uppstår i och med detta för berörda företag:

1. Gruppen behöver inte kapitaltäcka hela intresseföretagets tillgångar och gruppen kan inte räkna in hela intresseföretagets kapitalbas i gruppens konsoliderade kapitalbas, och
2. intresseföretag omfattas inte längre av den gruppbaseade tillsynen.

Att gruppen inte längre behöver kapitaltäcka hela intresseföretagets tillgångar har en positiv effekt på kapitalrelationerna i och med att de riskvägda tillgångarna minskar. Detta kommer även att leda till minskade krav på de kommande kapitalbuffertarna. Å andra sidan kan kapitalbehovet inom pelare 2 öka, till exempel om företag bedömer att kapitalbaskravet som följer av CRR inte anses vara tillräckligt för att täcka riskerna som företaget förknippar innehavet i intresseföretaget med. Att gruppen inte kan räkna in hela intresseföretagets kapitalbas i gruppens konsoliderade kapitalbas har en negativ effekt. Effekten av dessa två förändringar tillsammans har enligt Finansinspektionens bedömning enbart en mindre nettoeffekt för berörda grupperna. Av de tillkommande företagen ingår enbart några få i en grupp. Grupperna i fråga är dessutom enkla i sin utformning utan inslag av stora innehav i intresseföretag. Därmed har Finansinspektionens förslag liten eller ingen påverkan för de tillkommande företagen.

Att intresseföretag inte längre omfattas av den gruppbaseade tillsynen är av försumbar konsekvens för företagen som berörs och leder inte till några ökade kostnader.

3.2.2 *Likviditet*

Syftet med Finansinspektionens förslag till ändringar i likviditetsföreskrifterna vad avser tillämpningsområde och rapportering är att, där Finansinspektionen anser det befogat, anpassa likviditetsföreskrifterna till motsvarande förhållanden i tillsynsförordningen. När det gäller konsekvenserna av de förändringar i likviditetsföreskrifterna som Finansinspektionen föreslår i denna promemoria kommer analysen av konsekvenserna att skilja sig åt beroende på om ett företag redan omfattas av reglerna om likviditet i tillsynsförordningen eller inte. Tillämpningen av artikel 6.4 tillsynsförordningen, tillsammans med undantaget i 6 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna, innebär för svensk del att värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 1 § 3 LVM och samtliga kreditinstitut omfattas av bestämmelserna om likviditet i tillsynsförordningen. I korthet innebär bestämmelserna om likviditet i tillsynsförordningen att företagen ska uppfylla ett allmänt krav om likviditetstäckning samt till Finansinspektionen rapportera information om likviditetstäckning och information om stabil finansiering. Framöver kommer bindande krav på likviditetstäckning och stabil finansiering att fastställas i det europeiska regelverket. Inga av de värdepappersbolag som tillkommer i tillämpningsområdet för tillsynsförordningen och Finansinspektionens förslag

till föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar har tillstånd enligt 2 kap. 1 § 3 LVM och omfattas därmed inte av bestämmelserna om likviditet i förordningen.

Hanteringsföreskrifterna om likviditet omfattar redan idag samtliga kreditinstitut och värdepappersbolag, det vill säga även de värdepappersbolag som tillkommer i tillämpningsområdet för tillsynsförordningen. Föreskrifterna om rapportering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag gäller dock endast för företag med en balansomslutning över fem miljarder kronor och omfattar ett 50-tal företag. Inga av de tillkommande företagen omfattas av kravet på rapportering enligt föreskrifterna om rapportering av likviditetsrisker eftersom dessa föreskrifter endast omfattar större företag.

Ändringarna i hanteringsföreskrifterna om likviditet, som syftar till att anpassa dessa till begrepp och termer i tillsynsförordningen, påverkar därmed ett antal värdepappersbolag som inte omfattas av tillsynsförordningen. Det skulle kunna hävdas att en anpassning till tillsynsförordningen inte är befogad för dessa företag. Finansinspektionen anser dock att fördelen med att reglerna blir lika för samtliga företag överväger eventuella nackdelar som enskilda företag kan få i form av administrativa kostnader för att anpassa sina konsolideringsrutiner till gruppdefinitionen i Finansinspektionens förslag.

Tillämpningsområde för likviditetsföreskrifterna

Finansinspektionen föreslår att företag ska tillämpa likviditetsföreskrifterna på gruppnivå enligt den konsolidering som framgår av artikel 18.1 tillsynsförordningen. En sådan tillämpning innebär att alla moder- och dotterföretag som är institut, finansiella institut, finansiella moderholdingföretag eller blandade finansiella moderholdingföretag ska ingå i konsolideringen. Enligt de nu gällande likviditetsföreskrifterna tillämpas kraven på gruppnivå på den finansiella företagsgruppen. Den finansiella företagsgruppen definieras i likviditetsföreskrifterna som den del av en finansiell företagsgrupp enligt 9 kap. 1 § 1 kapitaltäckningslagen som består av ett institut och de dotterföretag som är institut eller motsvarande utländska företag.

Förslaget innebär att tillgångar och skulder i moder- och dotterföretag som är kreditinstitut, värdepappersbolag, finansiella institut, finansiella moderholdingföretag eller blandade finansiella moderholdingföretag ska tas med i beräkningen av gruppens likviditetssituation och inte enbart tillgångar och skulder i de moder- och dotterföretag som är kreditinstitut och värdepappersbolag.

Poster som uppstår till följd av interna mellanhavanden mellan moder- och dotterföretag inom samma grupp elimineras vid konsolidering och påverkar därmed inte likviditetssituationen för gruppen. Därmed kan följderna av Finansinspektionens förslag sammanfattas som att tillgångar och skulder i kreditinstitut, värdepappersbolag, finansiella institut, finansiella holdingföretag

och blandade finansiella moderholdingföretag som härrör från transaktioner med enheter utanför gruppen ska ingå i beräkningen av gruppens likviditetssituation.

Vad gäller finansiella moderholdingföretag och blandade finansiella moderholdingföretag innebär Finansinspektionens förslag troligtvis ingen skillnad jämfört med den tidigare konsolideringsprincipen eftersom Finansinspektionen förväntar sig att den verksamhet som bedrivs i dessa bolag huvudsakligen är att inneha aktier och andelar i dotterföretag som elimineras i konsolideringen och därmed inte påverkar gruppens likviditetssituation. Förslaget har därför inga eller enbart små kostnader för företagen.

Konsekvenserna av att tillgångar och skulder i finansiella institut ska ingå i likviditetsgruppen bedöms även dessa att vara små. Detta eftersom Finansinspektionen förväntar sig att grupper av finansiella företag inte bedriver väsentliga delar av verksamheten i finansiella institut utan att gruppens verksamhet huvudsakligen bedrivs i kreditinstitut eller värdepappersbolag. Eventuella kostnader anses därför vara mycket begränsade.

Finansinspektionen har under beredningen av detta ärende även ställt en fråga till den externa referensgruppen om vilka konsekvenser förslaget om ändrat tillämpningsområde kan ha för företagen. Finansinspektionen har inte fått några indikationer från berörda företag att detta förslag medför några större konsekvenser.

Företag som omfattas av tillsynsförordningen måste, oavsett Finansinspektionens förslag, anpassa sin konsolidering till artikel 18.1 i tillsynsförordningen för att uppfylla kravet på likviditetshantering och likviditetsrapportering i förordningen. Om Finansinspektionen inte anpassar gruppdefinitionen i likviditetsföreskrifterna till gruppdefinition i tillsynsförordningen är företagen tvungna att administrera två olika gruppdefinitioner som enligt Finansinspektionen inte skiljer sig nämnvärt i praktiken. Företagen skulle därmed få ökade administrativa kostnader för att upprätthålla en gruppdefinition för att uppfylla kraven i tillsynsförordningen och en annan för att uppfylla kraven i likviditetsföreskrifterna. Företagen skulle även behöva rapportera likviditetsrisker till Finansinspektionen enligt olika gruppdefinitioner. Finansinspektionens förslag medför att företagen undviker onödiga administrativa kostnader för att upprätta två olika gruppdefinitioner för likviditetsändamål.

Som framgår av inledningen till avsnittet om likviditet anser Finansinspektionen att fördelen med att ha gemensamma regler för konsolidering för samtliga kreditinstitut och värdepappersbolag överväger eventuella administrativa kostnader av engångskaraktär som företag som inte omfattas av förordningen får till följd av förslaget. Företagen slipper dessutom de löpande administrativa kostnader som skulle uppstå om det fanns olika gruppdefinitioner i likviditetsföreskrifterna respektive tillsynsförordningen.

Likviditetsrapportering

Finansinspektionens förslag om likviditetsrapportering innebär att rapportering av likviditetsreserven enligt 2 kap. 1–3 §§ i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet samt rapportering av likvida tillgångar och kassaflöden enligt 2 kap. 12–14 §§ i samma föreskrift upphävs. Förslaget innebär dessutom en ändring av hur företag rapporterar kassaflöden enligt 2 kap. 5 § i inrapporteringsföreskrifterna om likviditet. Enligt förslaget ska hela den befintliga inrapporteringen av likviditetsrisk enligt gällande nationella likviditetsföreskrifter och rapportering enligt tillsynsförordningen ske parallellt under en viss tid. Konsekvenserna av de rapporteringskrav som företagen redan är skyldiga att följa enligt tillsynsförordningen utreds inte i denna promemoria.

I beslutspromemorian till införande av inrapporteringsföreskrifterna om likviditet uppges att företagen bedömer att kostnaden för att uppfylla regelverkets krav blir totalt ca 50 miljoner kronor årligen för alla företag som omfattas av föreskrifterna³⁵. Finansinspektionens förslag att reducera rapporteringen innebär att dessa kostnader rimligtvis borde minska eftersom omfattningen av rapporteringen minskar. Det är dock svårt att uppskatta hur mycket kostnaderna kommer att minska eftersom företagen fortfarande ska lämna en rapport till Finansinspektionen och måste behålla de administrativa rutiner som krävs för att upprätta en rapport överhuvudtaget.

Samtliga företag som omfattas av inrapporteringsföreskrifterna om likviditet omfattas även av krav på rapportering av likviditet enligt tillsynsförordningen. Finansinspektionens förslag innebär därmed enbart en lättnad för dessa företag då vissa befintliga krav på rapportering föreslås tas bort efter en övergångsperiod. Att företag ska fortsätta att rapportera enligt gällande nationella likviditetsföreskrifter och samtidig rapportera enligt tillsynsförordningen bör i sammanhanget utgöra en relativt liten ökning av arbetsbelastningen för de företag som berörs. Detta eftersom berörda företag är större företag och Finansinspektionen därför förväntar sig att företagen har en rapporteringsprocess på plats som även företagen bör ha nytta av att tillämpa parallellt med de nya reglerna i syfte att kvalitetssäkra de nya rapporterna.

Offentliggörande av likviditetsinformation

Finansinspektionen föreslår att reglerna om offentliggörande av likviditetsinformation i föreskrifterna om offentliggörande med smärre redaktionella ändringar införs i ett nytt kapitel i hanteringsföreskrifterna om likviditet. Att existerande regler om offentliggörande av likviditetsinformation flyttas till hanteringsföreskrifterna om likviditet utgör inte någon saklig ändring för företagen och torde därmed inte medföra några konsekvenser.

³⁵ Beslutspromemoria till FFFS 2011:37, 2011-05-19.

3.2.3 Övrig rapportering till Finansinspektionen

I detta avsnitt redogör Finansinspektionen för konsekvenserna av förslaget till ändringar i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter och förslaget till komplettering av den kommande tekniska standarden om rapportering.

Ändringar i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter

Finansinspektionens förslag innebär att föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter upphävs och ersätts med en ny grundförfattning. Förslaget innebär dessutom att tillämpningsområdet för föreskrifterna ändras så att de koncerner som ska rapportera FINREP-paketet inte behöver rapportera enligt föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter på gruppnivå. De rapporteringskrav som företagen redan är skyldiga att följa enligt tillsynsförordningen utreds inte i denna promemoria.

Tillväxtverkets databas Malin innehåller uppgifter om de administrativa kostnader som olika aktörer har för att upprätta standardrapporten. Mätningen gjordes 2012 och kostnadsuppskattningarna är uppdelade på kostnader för en storbank, för en mindre bank/kreditmarknadsbolag och kostnader för värdepappersrörelse. Enligt Tillväxtverkets beräkningar kostar det cirka 1 900 kr per kvartal för en mindre bank/kreditmarknadsbolag att upprätta standardrapporten, cirka 7 500 kronor per år för värdepappersrörelse och cirka 115 000 kronor per år för en storbank. Uppgifterna baseras på att det tar i genomsnitt 16 dagar varje kvartal för en storbank att upprätta standardrapporten och det tar de övriga i genomsnitt en dag varje kvartal. Timkostnaden i Tillväxtverkets databas uppgår till 225 kr och är en vanligt förekommande schablonkostnad i databasen. Tillväxtverkets databas innehåller inte några uppgifter om engångskostnader för att upprätta en myndighetsrapport, till exempel IT-investeringar och upprättandet av interna riktlinjer och interna utbildningar.

Finansinspektionen uppskattar att kostnaden för att löpande upprätta den nya rapporten bör vara den samma som kostnaden för att upprätta den befintliga rapporten, även om omfattningen av den nya rapporten i vissa avseenden är mindre. Detta eftersom vissa större företag inte längre behöver lämna standardrapporten för koncern samt att avsnitt F med uppgifter till den samlade kapitalutvärderingen utgår.

Utöver de befintliga kostnaderna uppskattar Finansinspektionen att det uppkommer engångskostnader för att anpassa rapporteringen till Finansinspektionens förslag. Finansinspektionen har uppskattat kostnader för eventuella IT-projekt inklusive konsultarvoden, personalkostnader och eventuella anpassningar av IT-system. Även anpassningen av redovisningsrutiner till de föreslagna nya definitionerna för problemlån och lån som beviljas en eftergift kräver mantimmar. Enligt Finansinspektionens beräkningar kan en storbank få engångskostnader på mellan 1 och 3 miljoner kronor för att anpassa rapporteringen till de nya kraven. Även mindre aktörer får engångskostnader men för de företag som har de allra enklaste

verksamheterna är dessa kostnader små eftersom mycket arbete görs manuellt och några IT-investeringar för att anpassa denna rapportering inte krävs alls. För att ändå försöka åstadkomma en meningsfull differentiering mellan större banker och mindre aktörer uppskattar Finansinspektionen att en mindre aktör kan få engångskostnader från ett par tusen kronor upp till en halv miljon kronor, beroende på företagets förutsättningar. I Tabell 2 nedan framgår en sammanfattning av Finansinspektionens uppskattning av de administrativa kostnaderna för att upprätta standardrapporten varje år samt en uppskattning av den engångskostnad som företagen har för att anpassa sig till de ändringar som föreslås. Notera att Finansinspektionen uppskattar att kostnaden för filialer till utländska institut är densamma som för mindre banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Kostnaden för filialer till svenska banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag som också lämnar standardrapporten ingår i beräkningen av storbank respektive övriga i enlighet med metoden som används i Tillväxtverkets databas där kostnaderna för dessa filialer inte redovisas för sig.

Tabell 2 administrativa kostnader för att upprätta standardrapporten

Population	Kostnad per företag /år	Hela populationen/år	Engångskostnader per företag
Storbank, 4 st	115 tkr	460 tkr	1 000 – 3 000 tkr
Övriga banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, 259 st	7,5 tkr	1 900 tkr	0 – 500 tkr
Filialer till utländska institut, 26 st	7,5 tkr	210 tkr	0 – 500 tkr
Summa kostnader hela populationen	–	2 570 tkr	– ³⁶

Finansinspektionen anser att det är nödvändigt att uppdatera informationskraven i standardrapporten på det sätt som framgår av förslaget. Att inte ändra i rapporteringen skulle leda till osäkerhet kring tolkning av näraliggande begrepp och definitioner i internationella standarder såsom FINREP-paketet och sektorkoderna i ESA 2010.

Föreskrifter som kompletterar den kommande tekniska standarden om rapportering

Finansinspektionens förslag innebär huvudsakligen att rapportering av information enligt den kommande tekniska standarden om rapportering ska ske

³⁶ Eftersom engångskostnader anges i ett intervall är det inte möjligt att summera dessa utan att antingen underskatta kostnaden eller överskatta den. Detta eftersom Finansinspektionen inte anser att någon genomsnittskostnad ger en rättvis bild av den verkliga kostnaden för olika aktörer med vitt skilda förutsättningar.

i svenska kronor. Förslaget innebär att det tydliggörs under hur lång tid dokumenterade uppgifter som ligger till grund för rapportering ska bevaras. En viss lättnad genomförs dessutom då kravet på företag att samråda med Finansinspektionen vid omräkning av positioner i valutor som inte är konvertibla tas bort.

Företag rapporterar redan idag i svenska kronor och därmed medför Finansinspektionens förslag inga konsekvenser. Kommissionens förslag till teknisk standard om rapportering saknar ledning i vilken valuta företag ska rapportera i och Finansinspektionen ser inga andra alternativ än föreskrifter för att tydliggöra för företagen att informationen ska rapporteras i svenska kronor.

Att underlag till inrapporterad information ska bevaras i minst sju år kan ha olika konsekvenser för företag beroende på hur företagen gör idag. Att just sju år används innebär att företagen ska bevara uppgifterna som ligger till grund för rapportering under lika lång tid som bokföringsmaterial. Därmed anser Finansinspektionen att detta förslag inte bör medföra några merkostnader för företagen eftersom företagen redan bör ha rutiner på plats för att bevara underlag för att uppfylla kravet i lag.

När det gäller förslaget att slopa kravet på företag att samråda med Finansinspektionen vid omräkning av positioner i valutor som inte är konvertibla anser Finansinspektionen att detta inte kommer att ha några större konsekvenser. Det är inte vanligt förekommande att företag har samrått med Finansinspektionen i denna fråga.

3.3 Konsekvenser för mindre företag

I sitt betänkande lyfter kapitaltäckningsutredningen fram att de administrativa kostnaderna som tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet medför kan väga tyngre för mindre institut då de enligt utredaren sannolikt har svårare att utnyttja skalfördelar för de kostnader som är förknippade med att uppfylla de nya kapitaltäckningsreglerna.

Samtliga AIF-förvaltare, fondbolag, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar som föreslås omfattas av tillsynsförordningen i kapitaltäckningsutredningens betänkande, och som därmed omfattas av tillämpningsområdet för föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar enligt Finansinspektionens förslag, är i sammanhanget att anse som mindre företag. Finansinspektionens förslag till skyndsamt införande av kapitalbasreglerna i tillsynsförordningen påverkar dock inte dessa företag i stor utsträckning då de enligt Finansinspektionens bedömning redan uppfyller de höjda kraven på kapitalbas och i förekommande fall kapitalbaskrav som förslaget medför. Sedan den 1 januari 2014 då tillsynsförordningen började gälla har det rått en viss osäkerhet hos de mindre värdepappersföretagen eftersom det inte har varit tydligt vilka som omfattas av tillsynsförordningen

och vilka som inte omfattas. Att tillämpningsområdet för reglerna nu tydliggörs bör därför vara positivt för samtliga dessa mindre företag då osäkerheten undanröjs.

Ändringarna i likviditetsföreskrifterna påverkar de mindre företagen i begränsad omfattning eftersom både inrapporteringsföreskrifterna om likviditet och föreskrifterna om krav på likviditetstäckningsgrad enbart gäller för större företag. Ändringen i tillämpningsområdet för likviditetsgruppen kan påverka även de mindre företagen men Finansinspektionens bedömning är att gruppkonstellationerna som de mindre företag har oftast är enkla och den nya definitionen bör därför inte ha någon större påverkan för de mindre företagen.

3.4 Konsekvenser för konkurrensen på marknaden

Finansinspektionens förslag när det gäller kapitalbas innebär att reglerna i tillsynsförordningen införs så snart som möjligt och är en del i genomförandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Finansinspektionens förslag i denna promemoria säkerställer att samtliga värdepappersföretag har samma kapitalbaskrav och samma krav på kvaliteten av kapitalbasen. På detta sätt blir konkurrensförhållanden lika på den svenska marknaden för företag med liknande tillstånd.

Finansinspektionens förslag till ändringar i likviditetsföreskrifterna och förslaget till ändringar i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter görs i syfte att anpassa svenska föreskrifter till begrepp och definitioner i de europeiska reglerna i tillsynsförordningen. På detta sätt kan marknaden lättare jämföra de svenska företagen med motsvarande aktörer i övriga medlemsländer och konkurrensen bör därmed förbättras.

3.5 Konsekvenser för konsumenter, investerare och samhällsekonomin

Av kapitaltäckningsutredningens betänkande framgår att den viktigaste konsekvensen av högre kapitaltäckningskrav i de svenska instituten är ett säkrare finansiellt system i Sverige och i resten av EU.

De främsta effekterna för konsumenter, investerare och samhällsekonomin av Finansinspektionens förslag i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar är att reglerna om beräkningen av kapitalbas i tillsynsförordningen genomförs med den kortaste övergångsperioden som möjligt. Detta görs för samtliga svenska företag i syfte att så fort som möjligt minska sannolikheten för framtida finansiella kriser i Sverige. Även om de tillkommande företagen är mindre företag är det viktigt att konsumenter och investerare kan vara säkra på att alla aktörer under Finansinspektionens tillsyn lyder under samma robusta regler.

Övriga förslag i denna promemoria görs i syfte att anpassa svenska regler till de regler som gäller enligt tillsynsförordningen. Företag kan generellt kompensera kostnader förknippade med ökade eller ändrade krav genom en kombination av lägre avkastningskrav från aktieägarna samt andra finansiärer och högre priser gentemot konsumenter. Eftersom konsekvenserna av förslagen bedöms som små torde därmed även kostnaderna för instituten av förslagen vara begränsade. Därför är också Finansinspektionens bedömning att kostnaderna för konsumenter, investerare och samhällsekonomin med anledning av de föreslagna föreskrifterna är små.

3.6 Konsekvenser för Finansinspektionen

För Finansinspektionen innebär genomförandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet ytterligare kostnader för bland annat ökade tillsynsåtgärder samt ökade kostnader för att kunna ta emot nya rapporter och för att rapportera dessa vidare till Eba. Ändringarna kommer utifrån Finansinspektionens erfarenhet också att medföra en rad frågor avseende tillämpning av regelverket, i synnerhet frågor från mindre företag. Detta innebär att resurser kommer att tas i anspråk för att hantera frågeställningarna.

Finansinspektionen kommer dessutom att få ett stort antal ansökningar om tillstånd när tillämpningsområdet för tillsynsförordningen nu breddas till att omfatta flera företag, till exempel måste företag ansöka till Finansinspektionen om tillstånd att räkna in delårs- eller årsöverskott i kärnprimärkapitalet redan innan stämman har fastställt överskottet.

Trots att det redan i dag finns föreskrifter som kräver inrapportering av likviditetsinformation och ett allmänt krav på storlek på likviditetsbuffertar, innebär tillsynsförordningen ett ökat behov av tillsyn och analys. Förslaget att inte omedelbart ta bort sådan nationell rapportering av likviditetsinformation som motsvaras av information som rapporteras enligt tillsynsförordningen, medför en ökad arbetsbelastning för Finansinspektionen då både uppgifter som upprättas enligt de gamla föreskrifterna och uppgifter enligt tillsynsförordningen ska analyseras. Detta är dock enbart under en övergångsperiod till dess att den nationella rapporteringen upphävs enligt förslaget.

Finansinspektionens uppskattar att det merarbete som krävs att möta de krav som ställs till följd av dessa föreskrifter uppgår till cirka 3 heltidstjänster på helårsbasis.